

Projecte de Decret __/__, de __de ____, del Consell, pel qual s'estableix l'ordenació i el currículum de l'Educació Secundària Obligatòria.

PREÀMBUL **4**

DECRETE **9**

TÍTOL I. DISPOSICIONS COMUNES **9**

CAPÍTOL ÚNIC. DISPOSICIONS PRELIMINARS **9**

ARTICLE 1. OBJECTE I ÀMBIT D'APLICACIÓ	9
ARTICLE 2. DEFINICIONS	10
ARTICLE 3. L'ETAPA D'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA OBLIGATÒRIA EN EL MARC DEL SISTEMA EDUCATIU	10
ARTICLE 4. FINALITATS DE L'ETAPA	11
ARTICLE 5. PRINCIPIS GENERALS	11
ARTICLE 6. PRINCIPIS PEDAGÒGICS	12
ARTICLE 7. OBJECTIUS	12

TÍTOL II. ORDENACIÓ DE L'ETAPA D'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA OBLIGATÒRIA **13**

CAPÍTOL I. ESTRUCTURA DEL CURRÍCULUM **13**

ARTICLE 8. EL CURRÍCULUM DE L'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA OBLIGATÒRIA	13
ARTICLE 9. ELEMENTS DEL CURRÍCULUM	14
ARTICLE 10. MATÈRIES DE L'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA OBLIGATÒRIA DE 1R A 3R CURS	14
ARTICLE 11. ORGANITZACIÓ DE LES MATÈRIES PER ÀMBITS	16
ARTICLE 12. MATÈRIES DE L'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA OBLIGATÒRIA DE 4T CURS	17
ARTICLE 13. DISTRIBUCIÓ DE LES HORES LECTIVES	18
ARTICLE 14. ENSENYAMENT DE LLENGÜES	18
ARTICLE 15. PROJECTES INTERDISCIPLINARIS	19
ARTICLE 16. TALLERS DE REFORÇ I TALLERS D'APROFUNDIMENT	19

CAPÍTOL II. CICLES FORMATIUS DE GRAU BÀSIC **19**

ARTICLE 17. ELS CICLES FORMATIUS DE GRAU BÀSIC	19
--	----

CAPÍTOL III. PROGRAMES PEDAGÒGICS **20**

ARTICLE 18. PROGRAMES DE DIVERSIFICACIÓ CURRICULAR	20
ARTICLE 19. PROGRAMA D'AULA COMPARTIDA	21

TÍTOL III. GESTIÓ PEDAGÒGICA **24**

CAPÍTOL I. AUTONOMIA I GESTIÓ PEDAGÒGICA DELS CENTRES **24**

ARTICLE 20. AUTONOMIA DE CENTRE	24
ARTICLE 21. CONCRECIÓ CURRICULAR DE CENTRE I PROPOSTES PEDAGÒGIQUES	25
ARTICLE 22. PROGRAMACIONS D'AULA	25
ARTICLE 23. JORNADA ESCOLAR	26

ARTICLE 24. RECURSOS I MATERIALS DIDÀCTICS	26
ARTICLE 25. ESPAI ESCOLAR	26
ARTICLE 26. EQUIPS EDUCATIUS	27
ARTICLE 27. TUTORIA I ORIENTACIÓ EDUCATIVA I PROFESSIONAL	27
ARTICLE 28. CONTINUÏTAT ENTRE ETAPES	28
CAPÍTOL II. RESPOSTA EDUCATIVA PER A LA INCLUSIÓ	29
ARTICLE 29. MESURES DE RESPOSTA EDUCATIVA PER A LA INCLUSIÓ	29
ARTICLE 30. MESURES PER A L'ALUMNAT QUE COMPAGINA ELS ESTUDIS D'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA OBLIGATÒRIA AMB LA CONDICIÓ D'ESPORTISTA D'ALT NIVELL, D'ALT RENDIMENT O D'ELIT O AMB LA CONDICIÓ DE PERSONAL TÈCNIC, ENTRENADOR, ARBITRAL O JUTGE D'ELIT DE LA COMUNITAT VALENCIANA	29
ARTICLE 31. MESURES PER A L'ALUMNAT QUE CURSA ENSENYAMENTS PROFESSIONALS DE DANSA	30
ARTICLE 32. MESURES PER A L'ALUMNAT QUE CURSA ENSENYAMENTS PROFESSIONALS DE MÚSICA	32
TÍTOL IV. AVALUACIÓ, PROMOCIÓ, TITULACIÓ I DOCUMENTS OFICIALS D'AVUACIÓ	33
CAPÍTOL I. AVALUACIÓ, PROMOCIÓ I TITULACIÓ	33
ARTICLE 33. CARÀCTER DE L'AVUACIÓ	33
ARTICLE 34. REFERENTS EN L'AVUACIÓ	34
ARTICLE 35. ATENCIÓ A LES DIFERÈNCIES INDIVIDUALS EN L'AVUACIÓ	34
ARTICLE 36. SESSIONS D'AVUACIÓ, AVALUACIÓ FINAL I RESULTATS D'AVUACIÓ	35
ARTICLE 37. DRET DE L'ALUMNAT A UNA AVALUACIÓ OBJECTIVA	36
ARTICLE 38. PARTICIPACIÓ DE L'ALUMNAT I DE LES PERSONES REPRESENTANTS LEGALS DE L'ALUMNAT	36
ARTICLE 39. COMUNICACIÓ AMB LES FAMÍLIES	36
ARTICLE 40. AVALUACIÓ DE DIAGNÒSTIC	37
ARTICLE 41. PROMOCIÓ	37
ARTICLE 42. TITULACIÓ	38
CAPÍTOL II. DOCUMENTS OFICIALS D'AVUACIÓ	39
ARTICLE 43. DOCUMENTS I INFORMES D'AVUACIÓ	39
ARTICLE 44. ACTES D'AVUACIÓ	39
ARTICLE 45. EXPEDIENT ACADÈMIC	39
ARTICLE 46. HISTORIAL ACADÈMIC	40
ARTICLE 47. CONSELL ORIENTADOR	40
ARTICLE 48. INFORME PERSONAL PER TRASLLAT	40
ARTICLE 49. CUSTÒDIA I ARXIU DELS DOCUMENTS D'AVUACIÓ	41
ARTICLE 50. AUTÈNTICITAT, SEGURETAT I CONFIDENCIALITAT	41
DISPOSICIONS ADDICIONALS	41
PRIMERA. ENSENYAMENTS DE RELIGIÓ	42
SEGONA. CALENDARI ESCOLAR	42
TERCERA. ADSCRIPCIÓ DE LES MATÈRIES OPTATIVES A LES ESPECIALITATS DOCENTS	42
QUARTA. CONDICIONS DE FORMACIÓ INICIAL PER AL PROFESSORAT DELS CENTRES PRIVATS PER A LA IMPARTICIÓ DE LA MATÈRIA VALENCIÀ: LLENGUA I LITERATURA	44

CINQUENA. CONDICIONS DE FORMACIÓ INICIAL PER AL PROFESSORAT DELS CENTRES PRIVATS PER A EXERCIR LA FUNCIÓ D'ORIENTACIÓ	44
SISENA. EDUCACIÓ DE PERSONES ADULTES	44
SETENA. PREMIS EXTRAORDINARIS	46
HUITENA. OBLIGACIONS ADMINISTRATIVES DELS CENTRES DE TITULARITAT PRIVADA	46
<u>DISPOSICIONS TRANSITÒRIES</u>	46
PRIMERA. CURRÍCULUM DE 2N I 4T CURS PER AL CURS ESCOLAR 2022-2023	47
SEGONA. NORMATIVA TRANSITÒRIA PER A L'EDUCACIÓ DE PERSONES ADULTES	47
TERCERA. PROVES LLIURES PER A L'OBTENCIÓ DEL TÍTOL DE GRADUAT EN EDUCACIÓ SECUNDÀRIA OBLIGATÒRIA	47
<u>DISPOSICIONS DEROGATÒRIES</u>	47
ÚNICA. DEROGACIÓ NORMATIVA	47
<u>DISPOSICIONS FINALS</u>	48
PRIMERA. APLICACIÓ I DESPLEGAMENT	48
SEGONA. CALENDARI D'IMPLANTACIÓ	48
TERCERA. ENTRADA EN VIGOR	48
<u>ANNEXOS</u>	48
ANNEX I. COMPETÈNCIES CLAU	48
ANNEX II. PERFIL D'EIXIDA	48
ANNEX III. CURRÍCULUM DE LES MATÈRIES COMUNES I D'OPCIÓ D'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA OBLIGATÒRIA	48
ANNEX IV. CURRÍCULUM DE LES MATÈRIES OPTATIVES D'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA OBLIGATÒRIA	48
ANNEX V. DISTRIBUCIÓ DE LES HORES LECTIVES DE L'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA OBLIGATÒRIA	48
ANNEX VI. DISTRIBUCIÓ DE LES HORES LECTIVES DELS PROGRAMES DE DIVERSIFICACIÓ CURRICULAR	48
ANNEX VII. INFORME D'IDONEÏTAT PER A LA INCORPORACIÓ AL PROGRAMA DE DIVERSIFICACIÓ CURRICULAR DE 3R CURS DE L'ESO	48
ANNEX VIII. INFORME D'IDONEÏTAT PER A LA INCORPORACIÓ AL PROGRAMA DE DIVERSIFICACIÓ CURRICULAR DE 4T CURS DE L'ESO	48
ANNEX IX. INFORME D'IDONEÏTAT PER A LA INCORPORACIÓ AL PROGRAMA D'AULA COMPARTIDA	48
ANNEX X. INFORME D'AVUACIÓ	48
ANNEX XI. CERTIFICACIÓ OFICIAL DE NIVELL D'ADQUISICIÓ DE COMPETÈNCIES DE L'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA OBLIGATÒRIA	48
ANNEX XII. ACTES D'AVUACIÓ	48
ANNEX XIII. EXPEDIENT ACADÈMIC	48
ANNEX XIV. HISTORIAL ACADÈMIC	49
ANNEX XV. CONSELL ORIENTADOR PER A L'ALUMNAT DE 2N CURS DE L'ETAPA D'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA OBLIGATÒRIA	49

ANNEX XVI. CONSELL ORIENTADOR PER A L'ALUMNAT DE 4T CURS O QUE CONCLOU LA SEUA ESCOLARITZACIÓ EN L'ETAPA D'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA OBLIGATÒRIA	49
ANNEX XVII. CONSELL ORIENTADOR PER A L'ALUMNAT DE 3R CURS DE L'ETAPA D'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA OBLIGATÒRIA PER A LA INCORPORACIÓ A UN CICLE FORMATIU DE GRAU BÀSIC	49
ANNEX XVIII. INFORME PERSONAL PER TRASLLAT	49
ANNEX XIX. ACTES D'AVALUACIÓ FINAL DEL 1R I 2N NIVELL DEL CICLE II	49
ANNEX XX. CERTIFICAT D'OBTENCIÓ DEL TÍTOL DE GRADUAT/DA EN EDUCACIÓ SECUNDÀRIA OBLIGATÒRIA	49

Preàmbul

I

L'article 53.1 de la Llei Orgànica 5/1982, d'1 de juliol, d'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana disposa que és competència exclusiva de la Generalitat la regulació i administració de l'ensenyament en tota la seua extensió, nivells i graus, modalitats i especialitats, sense perjudici del que disposen l'article 27 de la Constitució Espanyola i les lleis orgàniques que, conforme a l'apartat 1 de l'article 81 d'aquella, el desenvolupen, i de les facultats que atribueix a l'Estat el número 30 de l'apartat 1 de l'article 149 de la Constitució Espanyola, per a dictar normativa bàsica en matèria d'educació.

La Llei orgànica 3/2020, de 29 de desembre, per la qual es modifica la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'Educació, introdueix en l'anterior redacció de la norma importants canvis, molts d'ells derivats, tal com indica la mateixa llei en el seu preàmbul, de la conveniència de revisar les mesures previstes en el text original a fi d'adaptar el sistema educatiu als reptes i desafiaments del segle XXI d'acord amb els objectius fixats per la Unió Europea i la UNESCO per a la dècada 2020/2030.

Aquesta llei defineix el currículum en el seu article 6, apartat 1 com "el conjunt d'objectius, competències, continguts, mètodes pedagògics i criteris d'avaluació de cadascun dels ensenyaments regulats en la present llei." I en l'apartat 2 del mateix s'especifica quin és l'objectiu: "El currículum anirà orientat a facilitar el desenvolupament educatiu dels alumnes i les alumnes, garantint la seua formació integral, contribuint al ple desenvolupament de la seua personalitat i preparant-los per a l'exercici ple dels drets humans, d'una ciutadania activa i democràtica en la societat actual. En cap cas podrà suposar una barrera que genere abandonament escolar o impedisca l'accés i gaudi del dret a l'educació."

En el seu article 22.1 assenyalava que "L'etapa d'educació secundària obligatòria comprén quatre cursos, que se seguiran ordinàriament entre els dotze i els setze anys d'edat." i en el 22.2 que "La finalitat de l'Educació secundària consisteix a aconseguir que els alumnes i les alumnes adquirisquen els elements bàsics de la cultura, especialment en els seus aspectes humanístic, artístic, científic-tecnològic i motriu; desenvolupar i consolidar en ells els hàbits d'estudi i de treball; així com hàbits de vida saludables, preparant-los per a la seua incorporació a estudis posteriors, per a la seua inserció laboral i formar-los per a l'exercici dels seus drets i obligacions de la vida com a ciutadans."

D'altra banda, en el capítol III del títol preliminar, que regula el currículum i la distribució de competències, s'estableix en el seu article 6.3 que, "amb la finalitat d'assegurar una formació comuna i garantir la validesa dels títols corresponents, el Govern, prèvia consulta a les Comunitats Autònomes, fixarà, en relació amb els objectius, competències, continguts i criteris d'avaluació, els aspectes bàsics del currículum, que constitueixen els ensenyaments mínims."

Finalment, l'article 6 bis respecte a la distribució de competències, en el seu apartat c), reconeix que correspon al Govern la fixació dels ensenyaments mínims de cadascuna dels ensenyaments regulats en la mateixa llei.

Així doncs, les Administracions educatives, d'acord amb l'article 6.5 "seran les responsables d'establir el currículum corresponent per al seu àmbit territorial, del qual formaran part els aspectes bàsics abans esmentats. Finalment, correspondrà als propis centres desenvolupar i completar, en el seu cas, el currículum de les diferents etapes i cicles en l'ús de la seua autonomia i tal com es recull en la pròpia llei en el capítol II del seu títol V."

En conseqüència, s'ha publicat el Reial decret 217/2022 de 29 de març, pel qual s'estableix l'ordenació i els ensenyaments mínims de l'Educació Secundària Obligatòria que defineix, entre altres aspectes, els objectius, fins i principis generals i pedagògics del conjunt de l'etapa, així com les competències clau i el perfil d'eixida de l'alumnat al final de l'ensenyament bàsic.

Aquest Reial decret 217/2022 recull en el seu preàmbul que la nova redacció de la llei subratlla, en primer lloc, la necessitat de propiciar l'aprenentatge competencial, autònom, significatiu i reflexiu en totes les matèries. En els tres primers cursos, es fixa quins hauran de ser aquestes matèries, permetent la seua integració en àmbits. En l'últim curs de l'etapa, en canvi, s'indica que correspondrà al Govern, prèvia consulta a les comunitats autònomes, determinar la resta de matèries no obligatòries entre les quals haurà d'optar l'alumnat. A fi de facilitar aquesta elecció i tenint en compte el caràcter orientador d'aquest curs, s'estableix que aquestes matèries podran agrupar-se en diferents opcions, orientades cap a les diferents modalitats de Batxillerat i els diversos camps de la Formació Professional.

La concreció en termes competencials dels fins i principis del conjunt de l'etapa, es recull en el Perfil d'eixida de l'alumnat al final de l'ensenyament bàsic, en el qual s'identifiquen les competències clau i el grau de desenvolupament de les mateixes previst en finalitzar l'etapa. D'altra banda, per a cadascuna de les matèries, es fixen les competències específiques previstes per a l'etapa, així com els criteris d'avaluació i els continguts enunciats en forma de sabers bàsics.

A més, amb la finalitat de facilitar al professorat la seua pròpia pràctica, es proposa una definició de situació d'aprenentatge i s'enuncien orientacions per al seu disseny.

Finalment, s'estableix per a les diferents matèries l'horari escolar que correspon als ensenyaments mínims, d'acord amb la proporció establida en l'article 6.4 de la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, després de la seua modificació.

L'esmentat Reial decret ha derogat l'anterior Reial decret 1105/2014, de 26 de desembre, pel qual s'estableix el currículum bàsic de l'Educació Secundària Obligatòria. També ha derogat el Reial decret 984/2021, de 16 de novembre pel qual es regulen l'avaluació i la promoció en l'Educació Primària, així com l'avaluació, la promoció i la titulació en l'Educació Secundària Obligatòria, el Batxillerat i la Formació Professional, en tot el que es referisca a l'Educació Secundària Obligatòria i, en particular, el seu capítol III i els articles 24 i 26.1, si bé manté la seua aplicació en la seua disposició transitòria segona per al curs escolar 2022-2023, en aquells cursos o nivells en els quals no haja tingut encara lloc la implantació de les modificacions indicades en la seua disposició final tercera.

A més la disposició final primera del Reial decret 157/2022, estableix el seu caràcter bàsic, a excepció de l'annex III sobre les situacions d'aprenentatge, que manca del caràcter de normativa bàsica.

La disposició final tercera determina que el que es disposa en aquest reial decret s'implantarà per als cursos primer, i tercer en el curs escolar 2022-2023, i per als cursos segon i quart en el curs 2023-2024.

Procedeix ara determinar el currículum corresponent a l'àmbit autonòmic de la Comunitat Valenciana, relatiu a l'etapa d'Educació Secundària Obligatòria per a donar resposta als reptes i a les circumstàncies actuals del

sistema educatiu, completant així el marc legal establert pel Reial decret 157/2022 i reflectint tots els aspectes bàsics d'aquest Reial decret.

La Llei 4/1983, de 23 de novembre, de la Generalitat, d'ús i ensenyament del valencià, estableix com a objectiu específic protegir la recuperació del valencià, llengua pròpia de la Comunitat Valenciana, i garantir-ne l'ús normal i oficial. En l'àmbit de l'ensenyament, l'article 19 determina que l'alumnat, en acabar la seua escolarització, ha d'estar capacitat per a utilitzar, oralment i per escrit, el valencià en igualtat amb el castellà.

D'altra part, un dels eixos que articula el sistema educatiu valencià, a través de la legislació tant estatal com autonòmica, és la presència de les dues llengües oficials i la necessitat d'aprendre-les i dominar-les.

La Llei 4/2018, de 21 de febrer, de la Generalitat, per la qual es regula i promou el plurilingüisme en el sistema educatiu valencià, té com a objecte regular l'ensenyament i l'ús vehicular de les llengües curriculars, assegurar el domini de les competències plurilingües i interculturals de l'alumnat valencià i promoure la presència en l'itinerari educatiu de llengües no curriculars existents en els centres educatius.

A més a més, estableix un programa plurilingüe únic per a tot l'alumnat i per a tot el territori valencià, que té com a objectius: garantir a l'alumnat l'assoliment d'una competència plurilingüe, així com la igualtat d'oportunitats de l'alumnat valencià i la seua integració en el sistema educatiu i en la societat valenciana, i garantir la normalització de l'ús social i institucional del valencià dins del sistema educatiu.

Aquest Decret, recull els avanços i les principals actuacions aprovades recentment per la normativa següent: la Llei orgànica 8/2021, de 4 de juny, de protecció integral a la infància i adolescència enfront de la violència, la Llei 26/2018, de 21 de desembre, de la Generalitat, de drets i garanties de la infància i l'adolescència.

II

En la línia de la Recomanació 2018/C189/01 del Consell de la Unió Europea de 22 de maig de 2018 relativa a les competències clau per a l'aprenentatge permanent, en la qual s'estableix que el pilar europeu de drets socials considera com a primer principi que tota persona té dret a una educació, una formació i un aprenentatge permanent inclusius i de qualitat, a fi de mantindre i adquirir capacitats que permeten a l'alumnat participar plenament en la societat i gestionar amb èxit les transicions en el mercat laboral, es determina l'objectiu d'aquest currículum.

En l'actualitat han canviat els requisits en matèria de competències, ja que cada vegada són més els llocs de treball que han sigut automatitzats, les tecnologies tenen una major rellevància en tots els àmbits del treball i de la vida, i les competències emprenedores, socials i cíviques cobren més importància per a poder assegurar la resiliència i la capacitat per a adaptar-se al canvi.

En aquest sentit, una vegada fixats els ensenyaments comuns i definides les competències que l'alumnat ha d'assolir al finalitzar aquesta etapa educativa pel Reial decret 217/2022, de 29 de març, es procedeix a establir el currículum de l'Educació Secundària Obligatòria per l'àmbit de la Comunitat Valenciana mitjançant aquest decret, el qual proposa un nou enfocament tant en l'aprenentatge com a l'avaluació. Per a això, s'ha tingut en compte la necessitat d'afavorir l'aprenentatge competencial, autònom, significatiu i reflexiu a totes les matèries, així com la necessitat d'aquesta etapa de proporcionar a l'alumnat preparació amb garanties suficient formació i informació per a la seua incorporació al món laboral.

De manera que el currículum de l'Educació Secundària Obligatòria de la Comunitat Valenciana contribueix a que l'alumnat d'aquesta etapa, per una banda compregua i respecte els aspectes culturals, històrics, socials, artístics, econòmics, tecnològics i científics del seu entorn més pròxim; per altra banda desenvolupe aprenentatges significatius que puga aplicar en la seua vida quotidiana; per últim adquirisca formació relativa als drets i obligacions de la ciutadania, que afavorisca una convivència sense discriminacions per raó de gènere, ètnia, religió, llibertat sexual, ideologia o grup familiar. A més a més, aquest decret cobra rellevant importància la reflexió i consciència de diferents models de vida, sostenibles i saludables, les quals fan referència a l'emergència climàtica així com a la salut mental i física.

Així doncs, la finalitat d'aquesta etapa és aconseguir que l'alumnat obtinga la base per a realitzar el seu projecte de vida, personal, social i professional, i que, en acabar l'educació bàsica, comprenga i valore la realitat que li rodeja, així com el seu propi comportament, de manera que tot l'alumnat accedisca als coneixements imprescindibles per a la seua incorporació al món laboral o per a prosseguir el seu itinerari acadèmic.

Al respecte, en aquest nou model curricular, el Perfil d'eixida de l'alumnat adquireix un paper fonamental, es tracta d'un element curricular que identifica les competències clau que tot l'alumnat, sense excepció, ha d'haver adquirit i desenvolupat al finalitzar aquesta etapa educativa, és per tant l'element central i de referència per la presa de decisions curriculars, estratègies i orientacions metodològiques. El Perfil d'eixida es basa fonamentalment en la Recomanació 2018/C189/01 del Consell de la Unió Europea de 22 de maig de 2018, entre altres reptes i desafiaments globals, en aquest context les competències clau són un pilar essencial per a aproximar-se a situacions, qüestions i problemes de la vida quotidiana, així com per a proporcionar la base per a dissenyar situacions d'aprenentatge significatives i rellevants. Entre les competències clau s'integren capacitats com el pensament crític, la resolució de problemes, el treball en equip, les capacitats de comunicació i negociació, les capacitats analítiques, la creativitat i les capacitats interculturals. En el marc de referència de la Recomanació 2018/C189/01 del Consell de la Unió Europea de 22 de maig de 2018, les huit competències clau següents: competència en lectoescriptura; competència multilingüe; competència matemàtica i competència en ciència, tecnologia i enginyeria; competència digital; competència personal, social i d'aprendre a aprendre; competència ciutadana; competència emprenedora i competència en consciència i expressió culturals.

L'orientació educativa i professional a aquesta etapa adquireix importància, com a recurs que permetrà als docents i a les famílies evitar en l'alumnat l'abandonament escolar primerenc. Al finalitzar segon i quart curs l'alumnat rebrà un consell orientador individualitzat al qual s'adjuntarà un informe sobre el grau d'assoliment dels objectius i d'adquisició de les competències establides, així com una proposta de l'opció més adequada per a continuar la seua formació, que podrà incloure la incorporació a un Programa de diversificació curricular o a un cicle formatiu de grau bàsic. Al respecte, els programes de diversificació curricular estan orientats a la consecució del títol de Graduat en Educació Secundària Obligatoria, per part dels qui presenten dificultats rellevants d'aprenentatge després d'haver rebut, en el seu cas, mesures de suport en el primer o segon curs d'aquesta etapa, o als qui aquesta mesura d'atenció a la diversitat els siga favorable per a l'obtenció del títol.

Amb la finalitat de poder impartir les matèries de forma integrada i interdisciplinària i d'atorgar una adaptació de l'alumnat provinent de l'Educació Primària, els centres educatius podran organitzar les matèries de l'Educació Secundària Obligatoria per àmbits agrupant aquelles que es consideren més apropiades, en aplicació a l'autonomia pedagògica i organitzativa dels centres, aquesta mesura es podrà aplicar en segon i tercer curs d'aquesta etapa i, en tot cas, s'ha d'aplicar al primer curs. L'organització per àmbits permet integrar els sabers bàsics de les diferents matèries de manera que s'augmente el pensament crític i reflexiu de l'alumnat, aquesta organització es podrà desenvolupar mitjançant el model educatiu de la codocència, el qual ajuda a atendre d'una manera més eficient a la diversitat de l'aula i propiciar processos de millora en el centre.

Així mateix, el currículum d'aquesta etapa contempla el treball per projectes interdisciplinaris en la primera línia pedagògica, mitjançant els quals s'integren diferents disciplines i metodologies amb l'objectiu de promoure un aprenentatge competencial. En aquest sentit, els Projectes Interdisciplinaris s'han de desenvolupar per part de tot l'alumnat a primer, segon i tercer curs i l'alumnat de quart curs que ho trie com a optativa.

Per finalitzar, es recull la mesura establida en el Reial decret 217/2022, de 29 de març, la qual fa referència a l'eliminació de l'avaluació extraordinària amb la finalitat de reduir els nivells de repetició i d'afavorir l'avaluació continua.

Aquest decret consta d'un preàmbul, 4 títols, capítols i 50 articles. Així mateix consta de 8 disposicions addicionals, 3 disposicions transitòries, una única disposició derogatòria i 3 disposicions finals. A més consta de 20 annexos: l'annex I que recull les competències clau, l'annex II el perfil d'eixida de l'educació bàsica, l'annex III que fixa el currículum de les matèries comunes i d'opció, l'annex IV que fixa el currículum de les matèries optatives, l'annex V que descriu la distribució horària de l'etapa, l'annex VI que descriu la distribució horària dels Programes de Diversificació Curricular, l'annex VII que recull el model d'informe d'idoneïtat del Programa de Diversificació Curricular de 3r curs, l'annex VIII que recull l'informe anterior per al 4t curs, l'annex IX que recull l'informe d'idoneïtat del Programa d'Aula Compartida, l'annex X que recull l'informe d'avaluació, l'annex XI que recull la certificació oficial de nivell d'adquisició de competències de l'Educació Secundària Obligatòria, l'annex XII les actes d'avaluació, l'annex XIII l'expedient acadèmic, l'annex XIV l'historial acadèmic, l'annex XV el model de consell orientador per a 2n curs, l'annex XVI el model de consell orientador per a 4t curs, l'annex XVII el model de consell orientador per als cicles formatius de grau bàsic, l'annex XVIII amb el model d'informe personal per trasllat i els dos últims que estan relacionats amb la formació de persones adultes, l'annex XIX d'actes d'avaluació final del 1r i 2n nivell del cicle II i l'annex XX que recull el certificat d'obtenció del títol de Graduat o Graduada en Educació Secundària Obligatòria.

El títol I està dedicat a les disposicions comunes en un capítol únic. El títol II regula l'Ordenació de l'Educació Secundària Obligatòria i està organitzat en tres capítols. El primer estableix l'estructura del currículum, el segon els cicles formatius de grau bàsic i el tercer els programes pedagògics. El títol III de gestió pedagògica s'organitza en un primer capítol d'autonomia i gestió pedagògica dels centres i un segon capítol de resposta educativa per a la inclusió. Per últim el títol IV té un capítol que regula l'avaluació, promoció i titulació i un altre que recull els documents oficials d'avaluació.

IV

Aquest decret s'adequa als principis de bona regulació previstos en l'article 129 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del Procediment Administratiu Comú de les Administracions Públiques.

Pel que fa als principis de necessitat i eficàcia, es tracta d'una norma necessària per a la regulació dels ensenyaments d'Educació Secundària Obligatòria de manera detallada i s'adequa a l'objectiu de desenvolupar la normativa bàsica conforme a la nova redacció de la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, després de les modificacions introduïdes per la Llei orgànica 3/2020, de 29 de desembre i al Reial decret 217/2022 de 29 de març, pel qual s'estableixen l'ordenació i els ensenyaments mínims de l'Educació Secundària Obligatòria.

Tot l'anterior aconsella que la norma autonòmica de desenvolupament no siga una revisió parcial dels vigents decrets que regulen els continguts educatius de l'Educació Secundària Obligatòria, sinó que es tracte de l'aprovació d'un nou Decret que derogue i substituïska a l'anterior.

Així doncs, aquest decret conté la regulació imprescindible per a atendre les necessitats de l'alumnat ja que defineix els objectius, fins, principis generals i pedagògics del conjunt de l'etapa i les competències clau que s'han de desenvolupar des de l'inici de l'etapa.

D'acord amb el principi de proporcionalitat, aquest decret conté la regulació adequada i imprescindible de l'estructura d'aquests ensenyaments i les peculiaritats d'aquesta etapa i estableix les obligacions necessàries a fi d'atendre l'objectiu que es persegueix el al no existir cap alternativa reguladora menys restrictiva de drets.

És conforme al principi de seguretat jurídica, ja que afavoreix un marc normatiu estable, predictable, clar i de certesa, que facilita el seu coneixement i comprensió. Resulta coherent amb l'ordenament jurídic, ja que respon al repartiment competencial establert en la Constitució Espanyola i en l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana, assumeix de manera coherent els mandats disposats en la normativa estatal bàsica, en la normativa autonòmica, i en la normativa europea. S'ha tingut en compte l'acompliment efectiu dels drets de la infància d'acord amb l'establert a la Convenció sobre els drets del Xiquet de les Nacions Unides de 1989, així com la coherència de la regulació amb el Marc estratègic per a la cooperació europea en l'àmbit de l'educació i la

formació (ET 2020) de la Unió Europea. Així mateix, els currículums es basen en Agenda 2030 per al Desenvolupament Sostenible de l'ONU, i les competències clau que apareixen al decret són l'adaptació al sistema educatiu espanyol de les establides en la Recomanació del Consell de la Unió Europea de 22 de maig de 2018 relativa a les competències clau per a l'aprenentatge permanent.

Respecte al principi d'eficiència, la regulació que es planteja ha tingut en consideració com a principi inspirador la reducció de càrregues administratives implícites en l'aplicació d'aquesta norma, s'han disposat les estructures d'organització, de funcionament i de participació del conjunt de la comunitat educativa, que han sigut considerades adequades, oportunes i imprescindibles per al compliment de l'objectiu que persegueix la norma i el desenvolupament de l'autonomia de gestió dels centres educatius, tenint en compte la racionalització dels recursos públics disponibles fins i tot a través de la gestió telemàtica i la interconnexió de sistemes informàtics.

Compleix també amb el principi de transparència, ja que identifica clarament el seu propòsit i durant el procediment d'elaboració de la norma s'ha permès la participació activa dels potencials destinataris a través del tràmit d'audiència i informació pública i mitjançant la participació activa de les persones destinatàries del decret en l'elaboració d'aquest, a través de la negociació en tots els àmbits de participació: mesa sectorial d'educació, mesa de mares i pares i el dictamen del Consell Escolar de la Comunitat Valenciana.

Aquesta disposició està inclosa en el Pla normatiu de l'Administració de la Generalitat per a 2022.

V

Correspon al Consell, fent ús de les seues competències, i de conformitat amb la potestat reglamentària atorgada a les administracions educatives, establir els elements del currículum que la normativa bàsica indica i concretar els aspectes de l'ordenació acadèmica que li corresponen d'acord amb la distribució competencial recollida en l'article 6.5 i en la Disposició Final sisena de la Llei Orgànica 2/2006 de 3 de maig.

En conseqüència, d'acord amb el que es disposa en l'article 28c de la Llei 5/1983, de 30 de desembre, del Consell, previ informe del Consell Escolar de la Comunitat Valenciana, conforme/oït el Consell Jurídic Consultiu de la Comunitat Valenciana, a proposta de la consellera d'Educació, Cultura i Esport, prèvia deliberació del Consell en la seua reunió del dia XX de XX de 2022,

DECRETE

Títol I. Disposicions comunes

Capítol únic. Disposicions preliminars

Article 1. Objecte i àmbit d'aplicació

1. Aquest decret té com a objecte establir el currículum de l'Educació Secundària Obligatòria, així com desenvolupar els aspectes de l'ordenació general d'aquest ensenyament establits en el capítol III del títol I de la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'Educació i en el Reial decret 217/2022, de 29 de març, pel qual s'establix el currículum bàsic de l'Educació Secundària Obligatòria.
2. Aquest decret és d'aplicació en els centres educatius públics i privats de la Comunitat Valenciana autoritzats per a impartir els ensenyaments d'Educació Secundària Obligatòria regulats en la Llei Orgànica 2/2006, de 3 de maig.

Article 2. Definicions

A l'efecte d'aquest decret, s'entén per:

- a) Objectius: assoliments que s'espera que l'alumnat haja aconseguit en finalitzar l'etapa i la consecució dels quals està vinculada a l'adquisició de les competències clau.
- b) Competències clau: assoliments que es consideren imprescindibles perquè l'alumnat pugua progressar amb garanties d'èxit en el seu itinerari formatiu, i afrontar els principals reptes i desafiaments globals i locals. Les competències clau apareixen recollides en el Perfil d'eixida de l'alumnat al final de l'ensenyament bàsic i són l'adaptació al sistema educatiu espanyol de les competències clau establides en la Recomanació del Consell de la Unió Europea, de 22 de maig de 2018 relativa a les competències clau per a l'aprenentatge permanent.
- c) Perfil d'eixida: constitueix la concreció dels principis i fins del sistema educatiu referits a l'educació bàsica que fonamenta la resta de decisions curriculars. El perfil identifica i defineix, en connexió amb els reptes del segle XXI, les competències clau que l'alumnat ha d'haver desenvolupat en finalitzar l'educació bàsica, i introdueix orientacions sobre el nivell d'acompliment esperat.
- d) Competències específiques: assoliments que l'alumnat ha de poder desplegar en activitats o en situacions l'abordatge de les quals requereix dels sabers bàsics de cada matèria o àmbit. Les competències específiques constitueixen un element de connexió entre, d'una banda, el Perfil d'eixida de l'alumnat, i, d'altra banda, els sabers bàsics de les matèries o àmbits i els criteris d'avaluació. El seu desenvolupament s'ha de produir mitjançant les situacions d'aprenentatge contextualitzades en les quals cada alumne o alumna haurà de resoldre.
- e) Criteris d'avaluació: referents que indiquen els nivells d'acompliment esperats en l'alumnat en les situacions o activitats d'aprenentatge que requereixen el desplegament de les competències específiques de cada matèria o àmbit en un moment determinat del seu procés d'aprenentatge.
- f) Sabers bàsics: coneixements, destreses i actituds que constitueixen els continguts propis d'una matèria o àmbit l'aprenentatge del qual és necessari per a l'adquisició de les competències específiques. L'ordre d'aquests sabers, tal i com s'especifiquen en cada una de les matèries, no comporta cap seqüenciació d'aprenentatge. D'acord amb els criteris de la concreció curricular del centre, reconeixent la diversitat en el grup, el context educatiu o altres criteris pedagògics, l'equip educatiu pot profunditzar en uns més que en altres, a més d'agrupar-los i articular-los.
- g) Situacions d'aprenentatge: situacions i activitats que impliquen el desplegament per part de l'alumnat d'actuacions associades a les competències específiques i a les competències clau i que contribueixen a la seua adquisició i desenvolupament. La capacitat d'actuació de l'alumnat en enfrontar-se a una situació d'aprenentatge requereix mobilitzar tota mena de coneixements implicats en les competències específiques, com són els conceptes, els procediments, les actituds i els valors.
- h) Línia pedagògica: conjunt d'estratègies, procediments, tècniques i accions organitzades i planificades pel personal educatiu, de manera conscient i reflexiva que, coordinades entre si, tenen la finalitat de facilitar possibilitats d'aprenentatge cap a l'assoliment i desenvolupament de les competències.
- i) Proposta pedagògica: la concreció, almenys, dels elements fonamentals del currículum de cada matèria, com són les competències específiques, els sabers bàsics que s'han de treballar per a desenvolupar aquestes competències, la seqüència de criteris d'avaluació i els instruments de recollida d'informació sobre el nivell d'assoliment de l'alumnat i la resposta educativa per a la inclusió.

Article 3. L'etapa d'Educació Secundària Obligatòria en el marc del sistema educatiu

1. L'Educació Secundària Obligatòria és una etapa educativa que constitueix, juntament amb l'Educació Primària i els Cicles Formatius de Grau Bàsic, l'Educació Bàsica.
2. Aquesta etapa comprén quatre cursos i s'organitza en matèries i en àmbits.
3. El quart curs té caràcter orientador, tant per als estudis postobligatoris com per a la incorporació a la vida laboral.

Article 4. Finalitats de l'etapa

1. La finalitat de l'Educació Secundària Obligatòria consisteix a aconseguir que l'alumnat adquirisca els elements bàsics de la cultura, especialment en els seus aspectes humanístic, artístic, científic-tecnològic i motriu; desenvolupar i consolidar en ells els hàbits d'estudi i de treball, així com hàbits de vida saludables, preparant-los per a la seua incorporació a estudis posteriors i per a la seua inserció laboral; i formar-los per a l'exercici dels seus drets i obligacions com a ciutadans i ciutadanes.
2. El desenvolupament curricular d'aquesta etapa ha de contribuir a l'evolució personal, emocional i social de tot l'alumnat de forma equilibrada i des d'una perspectiva inclusiva, fomentant la ciutadania democràtica i la consciència global, amb voluntat d'educar persones crítiques i compromeses en la millora del seu entorn i en aconseguir un futur sostenible per a tots d'acord amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible.

Article 5. Principis generals

1. L'Educació Secundària Obligatòria té caràcter obligatori i gratuït i en règim ordinari s'ha de cursar, amb caràcter general, entre els dotze i els setze anys d'edat, si bé els alumnes i les alumnes tenen dret a romandre en l'etapa fins als divuit anys d'edat complits l'any en què finalitze el curs. Aquest límit de permanència es pot ampliar de manera excepcional en els supòsits a què es refereixen els articles 35.7 i 41.6 d'aquest decret.
2. En l'educació bàsica, conformada per les etapes d'Educació Primària i d'Educació Secundària Obligatòria i els cicles formatius de grau bàsic, s'ha de mantindre la coherència entre etapes i també amb l'etapa postobligatòria. Per tant, cal garantir-ne la coordinació pedagògica per a una continuïtat adequada per a atendre les característiques pròpies de cada etapa i de cada alumne o alumna.
3. En aquesta etapa s'ha de prestar especial atenció a l'orientació educativa, personal i professional de l'alumnat. En aquest àmbit s'ha d'incorporar, entre altres aspectes, la perspectiva de gènere i interseccional. Així mateix, s'ha d'atendre a l'alumnat que presente necessitats específiques de suport educatiu.
4. L'Educació Secundària Obligatòria s'ha d'organitzar d'acord amb els principis d'educació comuna i inclusiva i d'atenció a la diversitat de l'alumnat. Els centres, en l'exercici de la seua autonomia, han d'adoptar les mesures d'atenció a la diversitat adients, tant organitzatives com curriculars, d'acord amb els nivells de resposta per a la inclusió que s'estableixen al sistema educatiu valencià.
5. Entre les mesures assenyalades en l'apartat anterior s'han de contemplar les que garantisquen l'accessibilitat, les adequacions i personalitzacions del currículum, la integració de matèries en àmbits, els agrupaments flexibles, els desdoblaments de grups, l'oferta de matèries optatives, els programes de reforç i les mesures de suport personalitzat per a l'alumnat amb necessitat específica de suport educatiu.
6. Així mateix, s'ha de posar especial atenció en la potenciació de l'aprenentatge de caràcter significatiu per al desenvolupament de les competències específiques a través de la integració de diverses experiències o situacions d'aprenentatge, i així promoure l'autonomia i la reflexió. Els centres han de treballar conjuntament amb les famílies per donar suport al procés educatiu dels seus fills i filles.
7. Les mesures organitzatives, metodològiques i curriculars que s'adapten a aquest fi s'han de regir pels principis del Disseny Universal per a l'Aprenentatge (DUA).

Article 6. Principis pedagògics

1. Els centres han d'elaborar les seues propostes pedagògiques per a tot l'alumnat d'aquesta etapa atenent la seua diversitat. Així mateix, s'han d'emprar mètodes que tinguen en compte diverses maneres de representació i expressió, els diferents ritmes d'aprenentatge de l'alumnat, que afavorisquen la capacitat d'aprendre per si mateixos i que promoguen el treball en equip.
2. En aquesta etapa s'ha de prestar una atenció especial a l'adquisició i el desenvolupament de les competències clau incloses en el Perfil d'eixida de l'alumnat al final de l'ensenyament bàsic i s'ha de fomentar la correcta expressió oral i escrita i l'ús de les matemàtiques en context. A fi de promoure l'hàbit de la lectura, s'ha de dedicar un temps a la lectura en la pràctica docent de totes les matèries.
3. Els aprenentatges que tinguen caràcter instrumental per a l'adquisició d'altres competències han de rebre especial consideració tenint sempre com a referència els ensenyaments mínims previstos en el Perfil d'eixida de l'alumnat al final de l'ensenyament bàsic.
4. Per a fomentar la integració de les competències treballades, s'ha de dedicar un temps de l'horari lectiu a la realització de projectes significatius i rellevants i a la resolució col·laborativa de problemes, reforçant l'autoestima, l'autonomia, la reflexió i la responsabilitat.
5. Sense perjudici del seu tractament específic, la comprensió lectora, l'expressió oral i escrita, la comunicació audiovisual, la competència digital, l'emprenedoria social i empresarial, el foment de l'esperit crític i científic, l'educació emocional i en valors, la igualtat de gènere i la creativitat s'han de treballar en totes les matèries de forma transversal i a través dels diversos projectes interdisciplinaris. En tot cas s'han de fomentar de manera transversal l'educació per a la salut, l'educació afectiva sexual, la formació estètica, l'educació per a la sostenibilitat i el consum responsable, el respecte mutu i la cooperació entre iguals.
6. Des de totes les matèries o àmbits s'ha de promoure la ciutadania democràtica i la consciència global, amb voluntat d'educar persones crítiques i compromeses en la millora del seu entorn i en aconseguir un futur sostenible per a tots d'acord amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible.
7. En el procés d'aprenentatge de les llengües estrangeres les llengües oficials del nostre àmbit autonòmic s'han d'utilitzar només com a suport. En aquest procés cal prioritzar la comprensió, la mediació, l'expressió i la interacció oral en la llengua estrangera, així com la creació de situacions d'aprenentatge que faciliten a l'alumnat la transferibilitat de les competències assolides i l'adquisició d'aprenentatges significatius.
8. La llengua és l'instrument d'adquisició i construcció del coneixement. És per això que l'ús de les llengües oficials, el valencià, com a llengua pròpia, i el castellà, com a llengua cooficial, i les llengües estrangeres com a llengües vehiculars d'ensenyament posa el focus en la importància de les possibilitats comunicatives de totes aquestes a través de metodologies basades en l'aprenentatge integrat de llengües i continguts.
9. S'ha de garantir l'atenció personalitzada de l'alumnat que manifesta dificultats específiques d'aprenentatge o d'inclusió en l'activitat ordinària dels centres, altes capacitats intel·lectuals i alumnat amb discapacitat, així com la detecció precoç de les dificultats en l'aprenentatge i la posada en marxa de mecanismes de suport i flexibilització, alternatives metodològiques i altres mesures adequades
10. La conselleria competent en matèria d'educació ha de promoure les mesures necessàries perquè la tutoria personal de l'alumnat i l'orientació educativa, psicopedagògica i professional, constitueixen un element fonamental en l'ordenació d'aquesta etapa.

Article 7. Objectius

L'Educació Secundària Obligatoria ha de contribuir a desenvolupar en l'alumnat les capacitats que els permeten:

- a) Assumir responsablement els seus deures, conèixer i exercir els seus drets en el respecte als altres, practicar la tolerància, la cooperació i la solidaritat entre les persones i grups, exercitar-se en el diàleg afermant els drets humans com a valors comuns d'una societat plural i preparar-se per a l'exercici de la ciutadania democràtica.
- b) Desenvolupar i consolidar hàbits de disciplina, estudi i treball individual i en equip com a condició necessària per a una realització eficaç de les tasques de l'aprenentatge i com a mitjà de desenvolupament personal.
- c) Valorar i respectar les diferències de gèneres i la igualtat de drets i oportunitats entre ells. Rebutjar els estereotips que suposen discriminació entre homes i dones.
- d) Enfortir les seues capacitats afectives en tots els àmbits de la personalitat i en les seues relacions amb els altres, així com rebutjar la violència, els prejudicis de qualsevol tipus, els comportaments sexistes i resoldre pacíficament els conflictes.
- e) Desenvolupar destreses bàsiques en la utilització de les fonts d'informació per a, amb sentit crític, adquirir nous coneixements. Desenvolupar les competències tecnològiques bàsiques i avançar en una reflexió ètica sobre el seu funcionament i utilització.
- f) Concebre el coneixement científic com un saber integrat, que s'estructura en diferents disciplines, així com conèixer i aplicar els mètodes per a identificar els problemes en els diversos camps del coneixement i de l'experiència.
- g) Desenvolupar l'esperit emprenedor i la confiança en si mateix, la participació, el sentit crític, la iniciativa personal i la capacitat per a aprendre a aprendre, planificar, prendre decisions i assumir responsabilitats.
- h) Comprendre i expressar amb correcció, oralment i per escrit, en les llengües oficials, el valencià, com a llengua pròpia, i el castellà, com a llengua cooficial, textos i missatges complexos, i iniciar-se en el coneixement, la lectura i l'estudi de la literatura.
- i) Comprendre i expressar-se en una o més llengües estrangeres de manera apropiada.
- j) Conèixer, valorar i respectar els aspectes bàsics de la cultura i la història pròpies i dels altres, incloses les llengües familiars, així com el patrimoni artístic i cultural, com a mostra del multilingüisme i de la multiculturalitat del món, que també s'ha de valorar i respectar.
- k) Conèixer i acceptar el funcionament del propi cos i el dels altres, respectar les diferències, afermar els hàbits de cura i salut corporals i incorporar l'educació física i la pràctica de l'esport per a afavorir el desenvolupament personal i social. Conèixer i valorar la dimensió humana de la sexualitat en tota la seua diversitat.
- l) Valorar críticament els hàbits socials relacionats amb la salut, el consum, la cura, l'empatia i el respecte cap als éssers vius, especialment els animals, i el medi ambient, contribuint a la seua conservació i millora.
- m) Apreciar la creació artística i comprendre el llenguatge de les diferents manifestacions artístiques, utilitzant diversos mitjans d'expressió i representació.
- n) Prendre consciència de les problemàtiques que té plantejades la humanitat i que es concreten en els Objectius de Desenvolupament Sostenible.

Títol II. Ordenació de l'etapa d'Educació Secundària Obligatòria

Capítol I. Estructura del currículum

Article 8. El currículum de l'Educació Secundària Obligatòria

1. El currículum és l'eix de l'ensenyament, l'aprenentatge i l'avaluació, alhora que determina els elements clau del sistema educatiu. Per tant, aquesta definició és determinant per a la coherència entre la resta d'elements.

2. El currículum establert en aquest decret i la concreció curricular que realitzen els centres en els seus projectes educatius han de tindre com a referents, d'una banda, les competències clau incloses en el perfil d'eixida de l'alumnat al terme de l'ensenyament bàsic per afrontar els reptes del segle XXI i, d'altra banda, les competències específiques, els sabers bàsics i els criteris d'avaluació de les matèries. Aquesta concreció s'ha d'orientar a la inclusió social de tot l'alumnat, al desenvolupament personal equilibrat, a la construcció d'una ciutadania crítica, igualitària, activa i constructiva i a la facilitació de l'accés a processos formatius posteriors.
3. El perfil d'eixida de l'alumnat, pren com a referència, per una banda, les huit competències clau i els grans desafiaments del segle XXI i, per altra banda, els aprenentatges essencials de les competències específiques de les matèries.
4. Les competències clau s'estableixen en l'annex I d'aquest decret.
5. El perfil d'eixida s'estableix en l'annex II d'aquest decret.

Article 9. Elements del currículum

1. En el currículum de cada matèria es defineixen les competències específiques, els sabers bàsics, els criteris d'avaluació i les situacions d'aprenentatge. La definició de tots aquests elements s'indica en l'article 2 d'aquest decret.
2. En l'annex III es fixa el currículum de les matèries comunes d'acord amb l'ordre següent.

Primer, la presentació de la matèria.

Segon, la definició de les competències específiques pròpies de cada matèria i la descripció de cadascuna d'elles.

Tercer, les connexions de les competències específiques entre sí, amb les competències específiques d'altres matèries i amb les competències clau.

Quart, els sabers bàsics de cada matèria.

Cinqué, alguns criteris per a dissenyar situacions d'aprenentatge a partir de contextos, projectes, reptes o circumstàncies que impliquen les capacitats i les actuacions referides en les competències específiques.

Sisé, els criteris d'avaluació de cada competència específica.
3. En l'annex IV es fixa el currículum de cada matèria optativa en el mateix ordre que el punt 2 anterior.
4. Els centres, en l'ús de la seua autonomia, han de desenvolupar, completar, adequar i concretar el currículum establert en aquest decret, adaptant-ho a les característiques socioeducatives del seu alumnat i el seu entorn. Cal tindre en compte que els centres han d'establir la gradació dels diferents elements del currículum per a cada nivell que no estiga concretat en aquest decret.
5. La conselleria competent en matèria d'educació ha d'establir mesures de suport, acompanyament i formació per a afavorir la implantació i el desenvolupament en els centres educatius del currículum regulat en aquest decret.

Article 10. Matèries de l'Educació Secundària Obligatòria de 1r a 3r curs

1. Les matèries comunes dels tres primers cursos són les següents:
  - a) Biologia i Geologia
  - b) Educació Física
  - c) Educació Plàstica, Visual i Audiovisual

- d) Física i Química
  - e) Geografia i Història
  - f) Valencià: Llengua i Literatura
  - g) Llengua Castellana i Literatura
  - h) Llengua Estrangera
  - i) Matemàtiques
  - j) Música
  - k) Projectes Interdisciplinaris
  - l) Tecnologia i Digitalització
2. A cadascun dels tres cursos tot l'alumnat ha de cursar les matèries comunes següents:
- a) Educació Física
  - b) Geografia i Història
  - c) Valencià: Llengua i Literatura
  - d) Llengua Castellana i Literatura
  - e) Matemàtiques
  - f) Llengua Estrangera
  - g) Projectes Interdisciplinaris
3. A més, l'alumnat ha de cursar la matèria Música en els cursos 1r i 2n; les matèries Biologia i Geologia i Tecnologia i Digitalització en els cursos 1r i 3r; i les matèries Física i Química i Educació Plàstica, Visual i Audiovisual en els cursos 2n i 3r.
4. Així mateix, l'alumnat ha de cursar una matèria optativa en cadascun dels tres cursos. L'oferta de matèries optatives per part del centre s'ha d'ajustar al catàleg següent:
- a) Segona Llengua Estrangera, Tallers de Reforç i Tallers d'Aprofundiment en cadascun dels tres cursos.
  - b) Competència Comunicativa Oral en Primera Llengua Estrangera, Laboratori d'Arts Escèniques, Laboratori de Creació Audiovisual i Taller de Relacions Digitals Responsables, en 1r curs.
  - c) Emprenedoria Social i Sostenible en 2n curs.
  - d) Programació, Intel·ligència Artificial i Robòtica I, en 2n i 3r curs.
  - e) Creativitat Musical, Cultura Clàssica, Programació, Intel·ligència Artificial i Robòtica II i Taller d'Economia, en 3r curs.

La direcció dels centres educatius públics, oït el claustre, i la titularitat dels centres privats han d'establir l'oferta de les matèries optatives. A aquest efecte, als centres educatius públics hauran d'atendre els criteris de la demanda de l'alumnat, la disponibilitat de professorat amb destinació definitiva al centre, el caràcter progressiu del currículum de determinades matèries al llarg dels diferents cursos, i també les possibilitats organitzatives i la disponibilitat de recursos.

D'entre aquestes matèries optatives, els centres han d'oferir, almenys, Creativitat Musical, Cultura Clàssica, Programació, Intel·ligència Artificial i Robòtica I i II, Segona Llengua Estrangera, Tallers de Reforç i Tallers d'Aprofundiment, en els centres educatius públics i en els cursos indicats i sempre que hi haja disponibilitat horària del professorat amb destinació definitiva en el centre i no supose un augment de la plantilla prevista.

Article 11. Organització de les matèries per àmbits

1. Els centres educatius, en funció de la pròpia realitat, del seu projecte educatiu i, en exercici de la seua autonomia, poden establir àmbits de coneixement agrupant les matèries que consideren més apropiades per a oferir a l'alumnat una impartició integrada i interdisciplinària. Aquesta organització curricular ha de contribuir, des de la mateixa estructura del currículum i des de la metodologia de treball, a la consecució dels objectius següents:
  - a) Consolidar i reforçar els aprenentatges essencials per a un adequat desenvolupament de les competències específiques de l'Educació Secundària Obligatoria i l'assoliment del perfil d'eixida de l'alumnat.
  - b) Motivar l'alumnat cap als aprenentatges actius a través de metodologies innovadores, tant en el cas de l'alumnat amb majors dificultats d'aprenentatge com de l'alumnat amb major capacitat i motivació per a aprendre.
  - c) Promoure estratègies que faciliten la coordinació i el treball conjunt dels equips educatius que imparteixen classe a un mateix grup d'alumnes.
  - d) Promoure la codocència del professorat de diferents matèries.
2. Els àmbits que decidisca autònomament cada centre han d'incloure les competències específiques, els sabers i els criteris d'avaluació de les matèries que s'hi integren.
3. L'agrupació per àmbits de coneixement s'ha d'aplicar per al primer curs de l'etapa en tots els centres educatius sostinguts amb fons públics degudament autoritzats.
4. En el segon i tercer curs de l'etapa també es pot dur a terme una agrupació per àmbits si així ho determinen els centres en l'àmbit de la seua autonomia curricular, pedagògica i organitzativa.
5. L'organització curricular dels àmbits ha de ser una proposta flexible d'agrupació de matèries per àmbits de coneixement. La proposta s'ha de concretar per part dels centres en funció de les seues característiques, de les necessitats de l'alumnat i de l'avaluació del treball realitzat durant el curs anterior. Aquesta organització curricular ha de permetre diferents possibilitats d'agrupació de diverses matèries en àmbits, amb les condicions que s'indiquen a continuació:
  - a) En els casos que s'agrupen dues matèries en un àmbit, s'han d'assignar aquestes hores a un dels dos departaments didàctics implicats i cal procurar una distribució equilibrada dels diferents grups del curs corresponent entre els dos departaments.
  - b) En els casos que s'agrupen tres o més matèries en un àmbit de coneixement, els centres poden adjudicar aquest àmbit als dos departaments didàctics implicats que el centre considere més adequats.
  - c) Els casos a i b d'aquest apartat 5 es poden desenvolupar en règim de codocència, amb la participació simultània de més d'un professor o d'una professora en la mateixa aula.
  - d) Si algun centre considera adequat introduir una matèria optativa en un àmbit, aquesta s'ha d'impartir al conjunt de l'alumnat d'aquest grup.
  - e) Respecte a la constitució dels àmbits de primer curs, la suma dels àmbits que cada centre haja decidit organitzar més el nombre de matèries no agrupades no ha de ser superior a 8. En aquesta suma no s'han de considerar els projectes interdisciplinaris.

- f) Respecte a la constitució dels àmbits de segon i tercer curs, els centres poden constituir els àmbits que consideren necessaris sense haver d'aplicar cap limitació respecte al nombre de les matèries incloses i a les matèries no agrupades en els àmbits.
- g) Els projectes interdisciplinaris no han de formar part dels àmbits constituïts.
- h) L'estructura curricular que s'adopte cal aplicar-la a tots els grups dels cursos corresponent.
- i) Les hores lectives setmanals per a impartir cada àmbit han de ser, amb caràcter general, la suma de les hores lectives setmanals de les matèries que componen l'àmbit.
- j) A l'hora de distribuir les matèries per àmbits d'aprenentatge, cal atendre el que estableix el projecte lingüístic de centre autoritzat del Programa d'educació plurilingüe i intercultural (PEPLI) pel que fa a metodologia i llengua vehicular.

Article 12. Matèries de l'Educació Secundària Obligatòria de 4t curs

1. L'alumnat de 4t curs ha de cursar les matèries comunes següents:
  - a) Educació en Valors Cívics i Ètics
  - b) Educació Física
  - c) Geografia i Història
  - d) Valencià: Llengua i Literatura
  - e) Llengua Castellana i Literatura
  - f) Llengua Estrangera
  - g) Matemàtiques A o Matemàtiques B, segons l'elecció de l'estudiant
2. A més, l'alumnat de 4t curs ha de cursar tres matèries d'opció a triar entre les següents:
  - a) Biologia i Geologia
  - b) Digitalització
  - c) Economia i Emprenedoria
  - d) Expressió Artística
  - e) Física i Química
  - f) Formació i Orientació Personal i Professional
  - g) Llatí
  - h) Música
  - i) Segona Llengua Estrangera
  - j) Tecnologia
3. Donat el caràcter orientador del 4t curs, tant per als estudis postobligatoris com per a la incorporació a la vida laboral, els centres poden establir agrupacions de les matèries d'opció de l'apartat segon d'aquest article orientades a les diferents modalitats de Batxillerat i als diversos camps de la Formació Professional, fomentant la presència equilibrada d'ambdós gèneres en les diferents branques d'estudi.
4. Els centres han d'oferir totes les matèries d'opció de l'apartat segon d'aquest article. No obstant això, per a impartir-les es requereix un nombre mínim d'alumnes matriculat que la conselleria competent en matèria d'educació cal que determine per a cada curs escolar mitjançant instruccions.

5. Així mateix, l'alumnat de 4t curs ha de cursar una matèria optativa. L'oferta de matèries optatives per part del centre s'ha d'ajustar al catàleg següent:
- Arts Escèniques
  - Competència Comunicativa Oral en Primera Llengua Estrangera
  - Filosofia
  - Projectes Interdisciplinaris
  - Segona Llengua Estrangera
  - Tallers d'Aprofundiment
  - Tallers de Reforç

Per a impartir les matèries optatives del catàleg esmentat anteriorment, la direcció dels centres educatius públics, oït el claustre, i la titularitat dels centres privats han d'establir l'oferta de les matèries optatives. A aquest efecte, als centres educatius públics hauran d'atendre els criteris de la demanda de l'alumnat, la disponibilitat de professorat amb destinació definitiva al centre, el caràcter progressiu del currículum de determinades matèries al llarg dels diferents cursos, i també les possibilitats organitzatives i la disponibilitat de recursos.

D'entre aquestes matèries optatives, els centres han d'oferir, almenys, Projectes Interdisciplinaris, Segona Llengua Estrangera, Tallers de Reforç i Tallers d'Aprofundiment, en els centres educatius públics i en els cursos indicats i sempre que hi haja disponibilitat horària del professorat amb destinació definitiva en el centre i no supose un augment de la plantilla prevista.

Article 13. Distribució de les hores lectives

L'organització de l'Educació Secundària Obligatòria i la distribució de les hores lectives setmanals per a impartir cada una de les matèries en els corresponents nivells de l'Educació Secundària Obligatòria és la que figura en l'annex V.

Article 14. Ensenyament de llengües

- El sistema educatiu valencià, mitjançant l'aplicació del Programa d'Educació Plurilingüe i Intercultural (PEPLI) ha d'assegurar el domini de la competència plurilingüe i intercultural i promoure la presència en l'itinerari educatiu de les llengües familiars no curriculars.
- Cada centre educatiu determina el Projecte lingüístic de centre (PLC) que concreta i adequa el PEPLI atenent al context socioeducatiu i demolingüístic tot assegurant el compliment dels objectius d'una educació plurilingüe i intercultural.
- En el Pla d'ensenyament i ús de les llengües es determina la proporció d'ús vehicular de les llengües oficials, el valencià i el castellà i de la llengua estrangera. A més, s'hi concreta la metodologia que s'ha d'emprar a l'hora d'ensenyar les llengües i que ha de fonamentar-se en el tractament integrat de les llengües i el tractament integrat de les llengües i els continguts.
- Les llengües vehiculars han d'estar presents en situacions comunicatives quotidianes, funcionals, lúdiques i participatives que requerisquen interacció oral. S'han de recrear contextos reals per a afavorir el procés natural d'adquisició de les llengües per part de l'alumnat.
- D'altra banda, en el Pla de normalització lingüística (PNL) s'estableixen els objectius i les accions que han de promoure l'ús del valencià en els diversos àmbits d'intervenció del centre (administratiu, de gestió i planificació pedagògica, social i d'interrelació amb l'entorn), amb la finalitat també d'afavorir l'adquisició de

la llengua minoritzada en els alumnes i les alumnes així com el desenvolupament d'actituds positives cap al valencià.

Article 15. Projectes Interdisciplinaris

1. Els Projectes Interdisciplinaris integren competències, sabers, mètodes o formes de comunicació de dues o més branques de coneixement establides per a comprendre un fenomen, resoldre un problema o crear un producte, alhora que crea un vincle entre l'àmbit de coneixement i el seu entorn sociocultural.
2. En cada projecte, l'alumnat ha de seguir un procés que inclou la investigació, la creativitat, la presa de decisions, l'ús d'estratègies, la comunicació en formats diversos i altres.
3. Els centres han de decidir els Projectes Interdisciplinaris que es desenvoluparan en cadascun dels grups i han de procurar la implicació dels diferents departaments didàctics en la impartició d'aquests.
4. El professor o professora que estiga impartint Projectes Interdisciplinaris pot desenvolupar un o diversos projectes en cada grup al llarg del curs.
5. Les competències a desenvolupar en els Projectes Interdisciplinaris són una decisió autònoma de cada centre i cal definir-les d'acord amb el disposat en l'article 9.2. d'aquest decret.
6. En els cursos de primer a tercer els centres disposen de les hores lectives setmanals indicades en l'annex V per a vertebrar els Projectes Interdisciplinaris.
7. Els Projectes Interdisciplinaris s'han de desenvolupar per part de tot l'alumnat de 1r, 2n i 3r curs i l'alumnat de 4t curs que ho trie com a optativa.

Article 16. Tallers de Reforç i Tallers d'Aprofundiment

1. Els centres tenen autonomia per a definir els Tallers de Reforç i els Tallers d'Aprofundiment que s'ofereixen en cada curs.
2. Els Tallers de Reforç són matèries optatives el currículum de les quals és una decisió autònoma de cada centre. Al dissenyar-los cal tindre en compte el currículum de la matèria de referència.
3. Els Tallers d'Aprofundiment són matèries optatives el currículum de les quals és una decisió autònoma de cada centre. Al dissenyar-los cal prendre com a referència les competències clau i els grans desafiaments del segle XXI.
4. El currículum de cada Taller de Reforç i cada Taller d'Aprofundiment ha de definir-se de manera competencial, d'acord amb l'article 9.2 d'aquest decret.

Capítol II. Cicles formatius de grau bàsic

Article 17. Els cicles formatius de grau bàsic

1. Els cicles formatius de grau bàsic formen part de l'educació bàsica, conjuntament amb l'Educació Primària i l'Educació Secundària Obligatòria. Complementen l'oferta formativa de la formació professional, conjuntament amb els cicles formatius de grau mitjà i de grau superior.
2. Aquests cicles es dirigeixen, preferentment, a l'alumnat especialment motivat pels aprenentatges professionals i que presenten més possibilitats d'aprenentatge i d'assoliment de les competències de l'Educació Secundària Obligatòria en un entorn vinculat al món professional.
3. Per accedir a un cicle formatiu de grau bàsic, cal complir simultàniament els requisits següents:
  - a) Tindre quinze anys complits o complir-los durant l'any natural en el qual accedeix al cicle.

- b) Haver cursat tercer de l'Educació Secundària Obligatòria. Excepcionalment es podrà accedir després de cursar segon de l'Educació Secundària Obligatòria.
  - c) Haver rebut, en el consell orientador, una recomanació de l'equip educatiu de l'Educació Secundària Obligatòria en aquest sentit.
4. La superació de la totalitat dels mòduls inclosos en un cicle formatiu de grau bàsic permet l'obtenció del títol de graduat o graduada en Educació Secundària Obligatòria i del títol de tècnica o tècnic bàsic en l'especialitat corresponent, que acredite les competències professionals adquirides.
5. Els cicles formatius de grau bàsic han de facilitar l'adquisició de les competències específiques de les matèries, així com les competències clau incloses en el Perfil d'eixida de l'alumnat al final de l'educació bàsica, per mitjà de l'organització dels ensenyaments que s'estableix tot seguit:
- a) Àmbit de Comunicació i Ciències Socials, que inclou els aprenentatges essencials corresponents a les matèries de Llengua Castellana, Llengua Estrangera d'Iniciació Professional, Ciències Socials i Valencià.
  - b) Àmbit de Ciències Aplicades, que inclou els aprenentatges essencials corresponents a les matèries de Matemàtiques Aplicades i Ciències Aplicades.
  - c) Àmbit Professional, que ha d'incloure almenys la formació necessària per obtenir una qualificació de nivell 1 del Catàleg Nacional de les qualificacions professionals a què es refereix l'article 7 de la Llei orgànica 5/2002, de 19 de juny, de les qualificacions i de la Formació Professional.

Capítol III. Programes pedagògics

Article 18. Programes de Diversificació Curricular

1. Definició.

Els Programes de Diversificació Curricular (PDC) estan orientats a la consecució del títol de Graduat en Educació Secundària Obligatòria, per part dels qui presenten dificultats rellevants d'aprenentatge després d'haver rebut, si és el cas, mesures de suport en el primer o segon curs d'aquesta etapa, o als qui aquesta mesura d'atenció a la diversitat els siga favorable per a l'obtenció del títol.

2. Accés.

a) Els requisits d'accés a aquests programes són els següents:

a.1) L'alumnat que es trobe en una de les situacions següents podrà accedir al Programa de Diversificació Curricular del 3r curs de l'Educació Secundària Obligatòria:

a.1.1) Ha cursat 2n curs de l'ESO, no està en condicions de promocionar al curs següent i l'equip educatiu el proposa per a què curse el programa PDC de 3r curs de l'ESO per considerar que aquest programa és l'opció més adequada per a finalitzar amb èxit l'etapa i obtenir el títol de Graduat o Graduada en Educació Secundària Obligatòria.

a.1.2) Ha cursat 3r curs de l'ESO, no està en condicions de promocionar al curs següent i l'equip educatiu el proposa per a què curse el programa PDC de 3r curs de l'ESO per considerar que aquest programa és l'opció més adequada per a finalitzar amb èxit l'etapa i obtenir el títol de Graduat o Graduada en Educació Secundària Obligatòria.

a.2) Excepcionalment, podrà accedir al Programa de Diversificació Curricular del 4t curs de l'Educació Secundària Obligatòria l'alumnat que ha cursat 4t curs de l'ESO, no està en condicions de titular i l'equip educatiu el proposa per a què curse el programa PDC de 4t curs de l'ESO per considerar que aquest programa és l'opció més adequada per a finalitzar amb èxit l'etapa i obtenir el títol de Graduat o Graduada en Educació

Secundària Obligatòria, sense excedir els límits de permanència previstos en els articles 5.1, 35.7 i 41.6 d'aquest decret.

- b) La incorporació a aquests programes requereix, a més de l'avaluació acadèmica, de l'informe d'idoneïtat de la mesura d'acord amb els termes establerts en els annexos VII i VIII, que cal realitzar una vegada oït el mateix alumne o alumna, i ha de comptar amb la conformitat de les mares, pares, tutores o tutors legals. Aquest informe ha de ser signat per la família i pel tutor o tutora i ha de quedar registrat en l'expedient de l'alumne o alumna.
- c) Amb caràcter general, els programes de diversificació curricular es duran a terme en dos anys, des de tercer curs fins al final de l'etapa.

3. Organització dels Programes de Diversificació Curricular.

Els Programes de Diversificació Curricular s'han d'organitzar d'acord amb els àmbits i matèries que s'indiquen tot seguit:

- a) Àmbits i matèries del Programa de Diversificació Curricular del 3r curs de l'Educació Secundària Obligatòria.
  - a.1) Àmbit Lingüístic i Social: ha d'incloure els aprenentatges essencials corresponents a les matèries Valenciana: Llengua i Literatura, Llengua Castellana i Literatura i Geografia i Història.
  - a.2) Àmbit Científic: ha d'incloure els aprenentatges essencials corresponents a les matèries Matemàtiques, Biologia i Geologia i Física i Química.
  - a.3) Àmbit Pràctic: ha d'incloure els aprenentatges essencials corresponents a la matèria Tecnologia i Digitalització i aspectes bàsics sobre l'orientació i iniciació professional.
  - a.4) Llengua Estrangera, Educació Física, Projectes Interdisciplinaris i una matèria optativa.
- b) Àmbits i matèries del Programa de Diversificació Curricular del 4t curs de l'Educació Secundària Obligatòria.
  - b.1) Àmbit Lingüístic i Social: ha d'incloure els aprenentatges essencials corresponents a les matèries Valenciana: Llengua i Literatura, Llengua Castellana i Literatura i Geografia i Història.
  - b.2) Àmbit Científic: ha d'incloure els aprenentatges essencials corresponents a les matèries Matemàtiques, Biologia i Geologia i Física i Química.
  - b.3) Àmbit Pràctic: ha d'incloure els aprenentatges essencials corresponents a la matèria Tecnologia i Digitalització i aspectes bàsics sobre l'orientació i iniciació professional.
  - b.4) Llengua Estrangera, Educació Física, Educació en Valors Cívics i Ètics i una matèria optativa.
- c) A més de les matèries indicades en els apartats a) i b) anteriors, l'alumnat també ha de cursar tutoria, que ha de ser cursada en el seu grup del Programa de Diversificació Curricular.
- d) L'alumnat ha de cursar les matèries que figuren en els apartats a.4) i b.4) en el seu grup de referència.
- e) L'organització i la distribució de les hores lectives setmanals d'aquests programes és la que figura en l'annex VI d'aquest decret.

Article 19. Programa d'Aula Compartida

1. Definició.

- a) El Programa d'Aula Compartida (PAC) és un programa específic d'atenció a la diversitat que té com a finalitat previndre i reduir l'absentisme i l'abandó prematur del sistema educatiu adreçat als centres sostinguts amb fons públics que imparteixen Educació Secundària Obligatoria.
- b) Va dirigit a l'alumnat en risc d'exclusió social que presente conductes disruptives, dificultats d'adaptació al medi escolar i tendència a l'absentisme escolar crònic o a l'abandó escolar.
- c) Aquest programa estableix un espai educatiu compartit dins d'un entorn formatiu, combinant les activitats lectives amb tallers o altres activitats pràctiques per a l'aproximació al món laboral.
- d) El PAC podrà establir-se entre un o més centres educatius d'una mateixa àrea geogràfica i corporacions locals o entitats col·laboradores amb experiència en el treball socioeducatiu amb adolescents en risc d'exclusió social.
- e) Els objectius específics d'aquest programa són els següents:
  - e.1) Reduir l'absentisme escolar amb una oferta educativa diversa, adaptada a les diferents necessitats, interessos, motivacions i aspiracions de l'alumnat.
  - e.2) Previndre l'abandó escolar prematur i fomentar la integració socioeducativa de l'alumnat.
  - e.3) Reforçar les competències clau i les aptituds necessàries per a la prevenció i tractament dels comportaments disruptius.
  - e.4) Oferir un espai alternatiu que millore l'experiència educativa de l'alumnat.
  - e.5) Crear un entorn de cooperació dins d'una mateixa àrea geogràfica amb la participació de l'administració educativa i altres entitats, tant públiques com privades.
  - e.6) Optimitzar el desenvolupament personal, intel·lectual, social i emocional de l'alumnat.

2. Accés.

- a) Els requisits d'accés a aquest programa que ha de complir l'alumne o alumna són els següents:
  - a.1) Presenta un perfil amb dificultats d'adaptació al medi escolar i al entorn educatiu, amb risc d'exclusió social i de conductes disruptives i/o violentes. Té tendència a l'abandó escolar o a l'absentisme escolar crònic o molt accentuat. Compta amb escasses expectatives d'obtenir el títol de Graduat o Graduada en Educació Secundària Obligatoria, però té intenció d'integrar-se en el món laboral.
  - a.2) Ha cursat 1r curs de l'ESO, almenys una volta.
  - a.3) Té entre 14 i 16 anys, o els compleix dins de l'any natural en què s'incorpora al programa.
  - a.4) Amb caràcter general, el centre educatiu ha d'haver aplicat prèviament altres mesures d'atenció a la diversitat dirigides a aquest alumnat sense haver aconseguit la seua adaptació al medi escolar.
- b) La incorporació a aquest programa requereix a més de l'avaluació acadèmica, la proposta favorable de l'equip educatiu de l'alumnat i l'autorització per part de la direcció del centre de l'informe d'idoneïtat de la mesura d'acord amb els termes establits en l'annex IX, on s'especifique el nivell de competència curricular de les matèries cursades així com les mesures de resposta preses amb anterioritat amb l'alumnat. Aquest informe cal realitzar-ho una vegada oït el mateix alumne o alumna i ha de comptar amb la conformitat de les mares, pares, tutores o tutors legals. Així mateix ha de ser signat per la família i pel tutor o tutora i ha de quedar registrat en l'expedient de l'alumne o alumna.

- c) Amb caràcter general, l'alumnat pot cursar aquest programa fins acabar el curs escolar en que compleix el 16 anys. Excepcionalment, si l'aprofitament del programa és positiu i l'equip educatiu amb l'assessorament del departament d'Orientació Educativa i Professional considera que és l'opció més adequada, la direcció del centre educatiu podrà autoritzar que un alumne o alumna pugua romandre un curs més en el programa.
- d) Una vegada finalitzada la permanència en el programa, l'alumnat podrà continuar la seua formació en el sistema educatiu o accedir al món laboral. Si roman en el sistema educatiu, l'alumnat que mostre una disposició favorable a l'estudi podrà incorporar-se a un cicle formatiu de grau bàsic.

3. Organització del Programa d'Aula Compartida.

- a) Els centres educatius han de desenvolupar el programa en cooperació amb corporacions locals o entitats col·laboradores, prèvia autorització de la direcció general competent en matèria d'innovació educativa.
- b) El grup del programa ha d'estar format per un mínim de 10 alumnes i un màxim de 16. No obstant això, la direcció general competent en matèria d'innovació educativa, amb l'informe previ de la Inspecció Educativa i d'acord amb els criteris que s'establisquen en les instruccions corresponents, podrà autoritzar la constitució d'un grup amb un nombre d'alumnes diferent, especialment si el grup es forma amb alumnes residents en centres de menors dependents de la Conselleria.
- c) El PAC s'ha d'organitzar en els àmbits que s'indiquen tot seguit i amb una càrrega horària total corresponent al nivell educatiu en què estiga matriculat:
  - c.1) Àmbit acadèmic: ha d'incloure els aprenentatges essencials corresponents a les matèries del curs en què estiga matriculat l'alumnat del programa. Aquest àmbit ha de tindre una càrrega lectiva mínima de 10 hores setmanals i s'ha de desenvolupar en el centre educatiu. Per al disseny d'aquest àmbit s'han de prioritzar les situacions d'aprenentatge que promoguen l'assoliment de les habilitats necessàries per a l'adaptació i la inclusió dels alumnes i les alumnes al medi escolar ordinari, fomentant la participació en activitats amb el seu grup de referència.
  - c.2) Àmbit d'aula taller: ha de ser de caràcter eminentment pràctic i es pot desenvolupar en el centre educatiu o en els emplaçaments de les corporacions locals o entitats col·laboradores. Aquest àmbit ha de ser impartit per professionals externs designats per les corporacions locals o entitats col·laboradores i han de comptar com a mínim amb la presència obligatòria d'un professor o professora d'un dels centres educatius.
  - c.3) Tutoria que l'alumnat ha de cursar en el seu grup del PAC.
- d) L'alumnat del PAC ha d'estar matriculat en un grup ordinari de referència i s'ha de distribuir de manera equilibrada entre els diferents grups del seu nivell.
- e) Els centres educatius han de determinar la distribució i la càrrega horària més adequada. Per a la planificació d'aquesta distribució cal considerar que el nombre de desplaçaments ha de ser mínim.
- f) La intervenció educativa es podrà desenvolupar tant dins com fora de l'horari lectiu. En qualsevol cas, i sempre que la intervenció es desenvolupe en el centre educatiu, es requereix de la presència d'un membre de l'equip directiu.
- g) Qualsevol intervenció educativa, siga dins o fora del centre educatiu, s'ha de realitzar baix la tutela i responsabilitat d'almenys un docent i d'acord amb els requisits que la normativa vigent estableix al respecte.

- h) Si el desplaçament de l'alumnat s'efectua dins l'horari lectiu, cal que el professorat del programa els acompanye. Aquests desplaçaments s'han de computar dins l'horari lectiu del professorat.
4. Els aspectes relacionats amb el disseny i la concreció curricular, l'avaluació i la promoció, els recursos i els acords de col·laboració, el procediment de sol·licitud i l'autorització i el seguiment i l'avaluació del programa seran els que determine la conselleria competent en matèria d'educació, mitjançant resolució o instrucció de l'òrgan competent.

Títol III. Gestió pedagògica

Capítol I. Autonomia i gestió pedagògica dels centres

Article 20. Autonomia de centre

1. La conselleria competent en matèria d'educació ha d'afavorir l'autonomia curricular, pedagògica i organitzativa dels centres, així com el treball en equip i la seua activitat investigadora a partir de la reflexió de la seua pràctica educativa.
2. El projecte educatiu del centre és la màxima expressió de la seua autonomia i, d'acord amb la normativa vigent, ha d'estar orientat a afavorir una atenció educativa inclusiva i de qualitat en un context d'equitat.
3. L'equip directiu ha de garantir la publicitat, la difusió i l'accés al projecte educatiu, preferentment per mitjans electrònics o telemàtics, a tots els membres de la comunitat educativa perquè en prenguen coneixement.
4. Els centres educatius, mitjançant el seu projecte educatiu, han de desenvolupar i adaptar el currículum afavorint l'elaboració de models oberts de programació docent i de materials didàctics que atenguen les diferents necessitats dels alumnes i les alumnes, i del professorat, amb la finalitat de personalitzar i millorar les experiències d'aprenentatge de l'alumnat i d'adequar-lo a les seues diferents realitats educatives atenent els principis DUA que són les múltiples formes de representació, d'acció i expressió i d'implicació.
5. Els centres educatius tenen autonomia per a organitzar els grups i les matèries de manera flexible i per a adoptar les mesures organitzatives o d'atenció a la diversitat més adequades a les característiques del seu alumnat. Com a part d'aquestes mesures, poden establir organitzacions didàctiques que impliquen impartir conjuntament diferents matèries d'un mateix àmbit, d'acord amb el seu projecte educatiu i amb el disposat en aquest decret.
6. Els centres han de desenvolupar, completar, adequar i concretar el currículum establert en aquest decret, adaptant-ho a las característiques socioeducatives del seu alumnat i el seu entorn. Aquesta adaptació s'ha d'incorporar al seu projecte educatiu, que ha d'impulsar i ha de desenvolupar els principis, objectius i metodologia propis d'un aprenentatge competencial orientat a l'exercici d'una ciutadania activa.
7. Els centres educatius han de donar a conèixer el seu projecte educatiu i han d'establir compromisos amb la comunitat educativa i l'entorn, per incentivar l'aprenentatge de l'alumnat i afavorir la corresponsabilització del centre, la família i la societat respecte del procés educatiu de l'alumne. Aquest compromís es pot concretar, en propostes coordinades d'activitats educatives, que els membres de la comunitat educativa es comprometen a desenvolupar per facilitar el progrés educatiu de l'alumnat.
8. En l'exercici de la seua autonomia, els centres poden adoptar experimentacions, innovacions pedagògiques, programes educatius, línies de treball, formes d'organització, normes de convivència i ampliació del calendari escolar o de l'horari lectiu de matèries o àmbits, en el marc de la normativa vigent, inclosa la

laboral, sense que, en cap cas, supose discriminació de cap mena, ni s'imposen aportacions a les famílies o els tutors legals.

9. Per a garantir la continuïtat del procés de formació i una transició i evolució positives des de l'Educació Primària a l'Educació Secundària Obligatòria, i des d'aquesta a l'Educació Secundària Postobligatòria, els centres han d'establir mecanismes per a afavorir la coordinació entre les diferents etapes, tal i com està regulat en l'article 28 d'aquest decret.
10. El projecte educatiu, mitjançant el projecte lingüístic de centre, ha d'assegurar el domini de les competències plurilingües i interculturals de l'alumnat valencià i promoure la presència en l'itinerari educatiu de llengües no curriculars existents en els centres educatius. S'ha d'elaborar tenint en compte les exigències, les expectatives, les possibilitats i les limitacions del context socioeducatiu i demolingüístic del centre i de l'entorn on el centre s'ubica.

Article 21. Concreció curricular de centre i propostes pedagògiques

1. La concreció curricular forma part del projecte educatiu de centre.
2. El claustre, i en el cas dels centres privats l'òrgan amb competències anàlogues, ha d'aprovar el document de concreció curricular per tal d'impulsar i desenvolupar els principis, els objectius i la línia pedagògica pròpia del centre educatiu per a un aprenentatge competencial orientat a l'exercici d'una ciutadania activa, i garantir la continuïtat del procés educatiu de l'alumnat o la seua incorporació al món laboral.
3. Cada departament didàctic, coordinat i dirigit pel cap o la cap del departament, i en el cas dels centres privats l'òrgan amb competències anàlogues, ha d'elaborar i avaluar la proposta pedagògica de les matèries assignades al departament.
Aquestes propostes s'han de recollir en la concreció curricular del centre.
4. En cada proposta pedagògica s'ha de desenvolupar, completar, adequar i concretar el currículum establert en els annexos III i IV d'aquest decret d'acord amb la línia pedagògica acordada i adaptar-ho a les característiques de l'alumnat i de l'entorn del centre.
5. La proposta pedagògica ha de concretar, almenys, els elements fonamentals del currículum de cada matèria, com són les competències específiques, els sabers bàsics que s'han de treballar per a desenvolupar aquestes competències, la seqüència de criteris d'avaluació i els instruments de recollida d'informació sobre el nivell d'assoliment de l'alumnat i les mesures de resposta educativa per a la inclusió.
6. La Inspecció d'Educació ha de supervisar i ha de fer el seguiment de la concreció curricular de centre, a través de les propostes pedagògiques i de les programacions d'aula, d'acord amb els plans d'actuació que determine l'Administració educativa.

Article 22. Programacions d'aula

1. La programació, fruit de la reflexió pedagògica, s'ha de considerar un instrument flexible i obert, en construcció, revisió i millora constants.
2. Cada docent ha d'elaborar i avaluar la programació d'aula de cadascuna de les matèries o àmbits que imparteix en coherència amb la línia pedagògica descrita en el projecte educatiu del centre i els criteris acordats en la proposta pedagògica de cada matèria.
3. En la programació d'aula s'han de projectar les intencions educatives en l'organització i desenvolupament de les situacions d'aprenentatge significatives que s'oferisquen a l'alumnat en el context de la vida quotidiana per tal de donar una resposta educativa ajustada a les característiques, els interessos i necessitats col·lectives i individuals.
4. En les programacions d'aula, s'han de preveure les adequacions necessàries per a atendre l'alumnat amb necessitat específica de suport educatiu des d'una perspectiva inclusiva i d'acord amb els principis del DUA.

Article 23. Jornada escolar

1. Els centres sostinguts amb fons públics que impartisquen ensenyaments d'Educació Secundària Obligatoria han de tindre, amb caràcter general, un horari general de centre (jornada escolar) que pot establir-se entre les 8 hores i les 18 hores. Cal tindre present que els centres disposen d'autonomia organitzativa per a establir l'horari lectiu de l'alumnat dins d'aquesta franja horària d'acord amb els períodes lectius fixats en els decrets dels diferents ensenyaments que s'imparteixen al centre.
2. Quan un centre considere una modificació de l'horari general esmentat en el punt anterior cal que el sol·licite a la direcció territorial competent en matèria d'educació d'acord amb el procediment que determine la conselleria competent en matèria d'educació, mitjançant resolució o instrucció de l'òrgan competent.
3. L'horari autoritzat per la direcció territorial competent en matèria d'educació manté la seua vigència mentre el centre educatiu no en sol·licite la modificació.

Article 24. Recursos i materials didàctics

1. Els diferents recursos i materials pedagògics i didàctics que s'utilitzen en els centres educatius han de respondre als principis d'equitat, d'inclusió i de cohesió social, a més han d'ajustar-se a les necessitats educatives de tot l'alumnat en el context educatiu.
2. El disseny i la creació dels diferents recursos i materials pedagògics i didàctics ha de permetre l'avanç de tot l'alumnat tenint en compte els aspectes següents:
  - a) la presència equitativa de dones i homes en els diferents àmbits
  - b) la perspectiva de gènere: respectant-ne la igualtat
  - c) el llenguatge inclusiu
  - d) la supressió d'estereotips sexistes o discriminatoris
  - e) l'eliminació de barreres d'accés i de comunicació
  - f) la mirada global i no etnocentrista
  - g) la diversitat i riquesa de materials
3. Correspon als centres educatius, en el marc de la seua autonomia curricular i pedagògica, triar els materials curriculars sempre que s'adapten al rigor científic adequat, a l'edat de l'alumnat i al currículum establert per la conselleria competent en matèria d'educació. Els materials han de reflectir i fomentar el respecte als principis, valors, llibertats, drets i deures constitucionals i estatutaris, així com als principis i valors recollits en la Llei orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de mesures de protecció integral davant la violència de gènere, als quals ha d'ajustar-se tota l'activitat educativa.
4. S'ha de promoure l'ús i l'elaboració de materials didàctics i instruments d'avaluació que promoguen la implicació i el compromís de l'alumnat.

Article 25. Espai escolar

1. Tots els espais dels centres d'Educació Secundària Obligatoria i de Batxillerat són educatius i han de permetre generar un clima de benestar.
2. Han de ser acollidors, ordenats i estèticament cuidats, i oferir oportunitats de socialització, de llibertat de moviment, de relació, d'exploració i de descans.

3. Els espais educatius han de dirigir les seues pràctiques i la gestió dels espais, cap a la sostenibilitat i el respecte amb el medi ambient.
4. El centre ha d'incorporar en la seua vida diària conductes ecosostenibles que reduïsquen el residu d'un sol ús i promocionen el reciclatge de materials.
5. Els espais exteriors han de comptar amb elements naturals que permeten actuar i interactuar en contacte entre el medi natural i social. Al mateix temps, podran convertir-se en ecosistemes per a la fauna autòctona de la forma més naturalitzada possible.
6. L'equip educatiu ha de dissenyar espais i contextos significatius, rics en oportunitats i de relacions, que potencien la autonomia, la comunicació, la curiositat natural i els desitjos d'aprendre de l'alumnat, i al mateix temps, oferir l'espai com un lloc de convivència i d'investigació per a l'alumnat.

Article 26. Equips educatius

1. S'ha de constituir un equip educatiu per a cadascun dels grups d'Educació Secundària Obligatòria que ha d'estar constituït en cada cas pel professorat que imparteix classe en eixe grup i pel personal no docent d'atenció educativa que hi intervé, presidit i coordinat pel tutor o tutora.
2. A banda de les funcions que determine la normativa vigent en matèria d'organització i funcionament de centres, els equips educatius han de realitzar les funcions següents:
  - a) Han de desenvolupar les propostes pedagògiques per concretar i coordinar les situacions d'ensenyament i aprenentatge i altres actuacions que procedisquen per afavorir la personalització de l'aprenentatge.
  - b) Han de fer el seguiment del procés d'ensenyament i aprenentatge global de l'alumnat del grup i establir les mesures necessàries per a la seua millora, tot revisant i valorant els processos d'ensenyament.
  - c) Han de fer col·legiadament l'avaluació de l'alumnat, d'acord amb la normativa establerta, adoptar les corresponents decisions de promoció de curs, obtenció del títol d'Educació Secundària Obligatòria i avaluar la pròpia pràctica docent.
3. Els equips educatius han de col·laborar per previndre i atendre les necessitats educatives de tot l'alumnat treballant de manera coordinada en el compliment de les seues funcions. A aquest efecte, els centres han de disposar d'horaris específics per a les reunions de coordinació dels equips educatius dins del període de permanència del professorat en el centre.

Article 27. Tutoria i orientació educativa i professional

1. La tutoria, en col·laboració amb les famílies, i l'orientació educativa, acadèmica i professional s'adrecen a tot l'alumnat. La tutoria i l'orientació de l'alumnat són responsabilitat dels equips educatius i han de realitzar-se de forma cooperativa amb els departaments d'orientació educativa i professional, d'acord amb els criteris fixats pel claustre i allò que dispose la normativa vigent.
2. El tutor o tutora, a més de les funcions que li són pròpies, és responsable de coordinar l'acció tutorial. És a dir, ha d'orientar el procés educatiu de l'alumnat, tant en l'àmbit individual com en el col·lectiu i ha de vetllar, especialment, pel seu desenvolupament personal, el seu benestar i l'assoliment progressiu de les competències.
3. També correspon a la persona tutora la relació amb les famílies o tutors legals de l'alumne, la formalització i emplenament de la documentació acadèmica que siga necessària i la coordinació de l'equip educatiu en relació amb la gestió pedagògica de l'alumnat.

4. L'equip directiu ha de garantir que el tutor o tutora imparteix alguna matèria o àmbit en el grup que ha de tutoritzar.
5. El procés orientador inclou l'orientació personal, social, acadèmica i professional per afavorir l'autoconeixement i la presa de decisions en el procés de construcció de l'itinerari formatiu i projecte de vida de l'alumnat.
6. Des de les actuacions d'orientació educativa i professional i d'acció tutorial, el professorat tutor, amb el departament d'orientació educativa i professional i amb el conjunt de l'equip educatiu, ha de participar també en el procés d'identificació de les barreres a la inclusió i de les necessitats de l'alumnat per a oferir la resposta més adequada en cada cas, amb la participació del mateix alumnat, de les famílies i dels agents socials, les organitzacions, les institucions i les associacions de l'entorn, com a elements clau per a previndre els mecanismes d'exclusió.
7. En finalitzar el 2n curs, el 4t curs, o si és el cas, en concloure la seua escolarització, el tutor o tutora ha de lliurar als pares, a les mares o representants legals de cada alumne o alumna un consell orientador, d'acord amb els termes establits en l'article 47 d'aquest decret.
8. Igualment, quan l'equip educatiu considere que un alumne o alumna en acabar 3r curs pugua continuar la seua formació en un cicle formatiu de grau bàsic, s'ha d'elaborar aquesta proposta mitjançant un consell orientador que s'ha d'emetre amb aquesta única finalitat d'acord amb els termes establits en l'article 47.3 d'aquest decret.

Article 28. Continuïtat entre etapes

1. Per a garantir la continuïtat del procés de formació i una transició i evolució positives des de l'Educació Primària a l'Educació Secundària Obligatòria i des d'aquesta als estudis postobligatoris, la Conselleria competent en matèria d'educació i els centres han d'establir mecanismes per a afavorir la coordinació i garantir l'orientació educativa i professional en els processos de transició i acollida entre les diferents etapes i modalitats d'escolarització.
2. Els centres educatius han de disposar d'eines de traspàs d'informació per a garantir la continuïtat en el desenvolupament dels aprenentatges i el seguiment personalitzat de l'alumnat en el pas de curs al llarg de l'etapa.
3. Els centres educatius han de preveure mecanismes de coordinació per a garantir la continuïtat del procés educatiu de l'alumnat en la transició entre etapes i modalitats d'escolarització, supose o no un canvi de centre per l'alumne. Aquests mecanismes poden requerir establir col·laboracions entre els diferents professionals dels centres d'origen i destinació. En el cas dels alumnes i les alumnes que presenten necessitats educatives especials és oportuna la participació de l'equip d'Orientació Educativa i del departament d'Orientació Educativa i Professional del centre en què l'alumnat cursarà l'Educació Secundària.
4. En la continuïtat a l'etapa d'Educació Secundària Obligatòria els centres d'Educació Secundària han d'establir mesures específiques per a coordinar-se amb els centres d'Educació Primària que tinguen adscrits i han de preveure mecanismes de comunicació entre els centres implicats abans de començar el curs. Els centres de primària han de proporcionar una còpia de l'historial acadèmic de l'alumne i l'informe individualitzat del final d'etapa, prèvia petició del centre, als centres de secundària on prosseguirà els estudis l'alumne o l'alumna.
5. En la continuïtat als estudis postobligatoris el consell orientador és el mecanisme de comunicació amb els centres d'origen de l'alumnat. El consell orientador s'ha de lliurar al centre on es cursarà batxillerat en el moment de la matrícula.
6. L'equip directiu del centre ha de vetlar per un procés de transició positiu entre les diferents etapes educatives, i ha de flexibilitzar les mesures que se centren en el benefici de l'alumnat i el posen en el centre del procés i, en aquest sentit, han d'incloure en el seu projecte educatiu els criteris bàsics que han d'orientar

l'establiment de mesures a mitjà i a llarg termini per a la coordinació d'aquesta transició entre etapes i nivells.

7. Les actuacions de transició i acollida també han d'incloure les accions personalitzades per a l'alumnat que no pot assistir, transitòriament, al centre docent, per compliment de mesures judicials, per convallescència domiciliària o hospitalització de llarga durada o per escolarització en una Unitat Educativa Terapèutica. L'equip educatiu del centre on està matriculat i el personal que facilita l'atenció externa durant aquest període han de col·laborar conjuntament en la planificació i la implementació d'aquestes accions.

Capítol II. Resposta educativa per a la inclusió

Article 29. Mesures de resposta educativa per a la inclusió

1. Tenint en compte els principis d'educació comuna i d'atenció a la diversitat als quals es refereix l'article 5.4 d'aquest decret, s'ha de disposar els mitjans necessaris per a respondre a les necessitats educatives concretes de l'alumnat, considerant les seues circumstàncies i els seus diferents ritmes d'aprenentatge.
2. Les mesures adoptades han de formar part del projecte educatiu del centre i s'han d'orientar a permetre a tot l'alumnat el desenvolupament de les competències previst en el Perfil d'eixida i la consecució dels objectius de l'Educació Secundària Obligatòria, sense que aquest fet pugui impedir-li la promoció al curs o etapa següent, o l'obtenció del títol de graduat o graduada en Educació Secundària Obligatòria.
3. Els centres educatius que imparteixen ensenyaments d'Educació Secundària Obligatòria han de fer les adaptacions pertinents i han de facilitar les mesures i els suports necessaris, d'acord amb la normativa vigent, perquè l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu pugui cursar aquests estudis. Així mateix, s'han d'establir les mesures més adequades perquè les condicions de realització de les avaluacions s'adaptin a les necessitats d'aquest alumnat.
4. Per a l'alumnat que compagina estudis d'Educació Secundària Obligatòria i estudis de música, dansa o esport, la conselleria competent en matèria d'Educació ha d'establir mesures per facilitar el seguiment i la superació dels seus estudis sense perjudici de les possibles convalidacions o exempcions que els pugui correspondre.
5. El Pla d'actuació personalitzat (PAP) és el document que organitza les mesures de resposta educativa, per a garantir l'accés, la participació i l'aprenentatge de l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu que requereix determinades mesures personalitzades, incloent l'organització dels suports i la participació de les persones que hi intervindran a partir de la proposta feta en l'informe sociopsicopedagògic i s'ha d'ajustar al disposat per la normativa vigent en matèria d'inclusió educativa.

Article 30. Mesures per a l'alumnat que compagina els estudis d'Educació Secundària Obligatòria amb la condició d'esportista d'alt nivell, d'alt rendiment o d'elit o amb la condició de personal tècnic, entrenador, arbitral o jutge d'elit de la Comunitat Valenciana

1. Amb la finalitat d'afavorir la compatibilitat de la seua activitat esportiva amb la seua activitat acadèmica, per a l'alumnat amb la condició d'esportista d'alt nivell, d'alt rendiment o d'elit o amb la condició de personal tècnic, entrenador, arbitral o jutge d'elit de la Comunitat Valenciana, a banda de les mesures establides en la normativa vigent, poden adoptar-se les següents:
  - a) Convalidar la matèria optativa de les indicades en els articles 10 i 12 del curs corresponent de Secundària amb la pràctica esportiva:
    - a.1) La matèria optativa convalidada no té qualificació ni computa a tots els efectes.

- a.2) El procediment per a sol·licitar aquesta convalidació serà el que determine la conselleria competent en matèria d'educació, mitjançant resolució o instrucció de l'òrgan competent.
  - a.3) L'optativa objecte de convalidació s'ha de reflectir als documents d'avaluació com "Optativa convalidada esportista".
  - a.4) En els documents d'avaluació s'ha de consignar la matèria com a "pendent de convalidació" (PTC) al llarg del curs. Perquè la convalidació es faça efectiva, s'ha d'acreditar, per part de l'òrgan competent, el manteniment de la condició d'esportista d'alt nivell, d'esportista d'alt rendiment, d'esportista d'elit o de personal tècnic, entrenador, arbitral o jutge d'elit de la Comunitat Valenciana fins a la data en què es faça l'avaluació final ordinària. Una vegada acreditat el manteniment d'aquesta condició, la matèria s'ha de consignar als documents d'avaluació com a "convalidada" (CO). Si no s'hi acredita la condició esmentada, la matèria optativa s'ha de considerar no superada a tots els efectes.
  - b) L'adaptació curricular de la matèria d'Educació Física, que s'adeqüe als continguts pràctics de la matèria, de manera que no interferisquen en l'entrenament o rendiment esportiu en les competicions, d'acord amb el calendari de proves establert i considerant les orientacions i informes que facilite la persona responsable del seu entrenament.
  - c) Triar l'horari o el grup més idoni que els permeta compatibilitzar l'assistència a classe amb l'activitat esportiva, sempre que hi haja més d'un torn en el centre educatiu corresponent.
2. A més de les mesures anteriors, la matèria d'Educació Física és objecte de possible exempció per a aquells esportistes que acrediten la condició d'esportista d'alt nivell, d'alt rendiment o d'elit, amb sol·licitud prèvia de l'alumne o alumna, d'acord amb les condicions següents:
- a) La matèria Educació Física objecte d'exempció no té qualificació ni computa a tots els efectes.
  - b) El procediment per a sol·licitar aquesta exempció serà el que determine la conselleria competent en matèria d'educació, mitjançant resolució o instrucció de l'òrgan competent.
  - c) En aquest cas, l'exempció d'Educació Física implica l'exempció de cursar aquesta matèria.
  - d) Als documents d'avaluació, la matèria Educació Física s'ha de consignar com a "pendent d'exempció" al llarg del curs (PTE). Per a l'anotació definitiva en els documents d'avaluació del terme "exempt" (ET), s'ha de presentar un certificat d'haver mantingut la condició referida anteriorment fins a la data de l'avaluació final ordinària. Si no es manté aquesta condició, l'esmentada matèria s'ha de considerar no superada.
  - e) Si l'alumne o alumna perd la condició d'esportista d'elit, d'alt nivell o d'alt rendiment abans de la data de la sessió de l'avaluació final, podrà sol·licitar ser avaluat des d'eixe moment en la matèria d'Educació Física. Aquesta circumstància s'ha de reflectir per mitjà de la diligència corresponent en els diferents documents d'avaluació.

Article 31. Mesures per a l'alumnat que cursa ensenyaments professionals de Dansa

1. Amb la finalitat d'afavorir la simultaneïtat dels estudis d'ensenyaments professionals de Dansa i d'Educació Secundària Obligatòria, per aquest alumnat poden adoptar-se diferents mesures relatives a la convalidació i exempció de matèries de l'ESO:
- a) L'alumnat que cursa l'ESO i, simultàniament, ensenyaments professionals de dansa en conservatoris professionals o centres d'ensenyament professional pot sol·licitar la convalidació de la matèria optativa, d'acord amb les condicions següents:
    - a.1) La matèria optativa convalidada no té qualificació ni computa a tots els efectes.

- a.2) El procediment per a sol·licitar aquesta convalidació serà el que determine la conselleria competent en matèria d'educació, mitjançant resolució o instrucció de l'òrgan competent.
  - a.3) L'optativa objecte de convalidació s'ha de reflectir als documents d'avaluació com "Optativa convalidada música".
  - a.4) En els documents d'avaluació s'ha de consignar la matèria com a "pendent de convalidació" (PTC) al llarg del curs. Perquè la convalidació es faça efectiva, cal que l'alumne o alumna presente un certificat d'haver mantingut la matrícula al conservatori o centre professional de Música fins a la data de l'avaluació final. Una vegada acreditat el manteniment de la matrícula, la matèria s'ha de consignar als documents d'avaluació com a "convalidada" (CO). Si no s'hi acredita la condició esmentada, la matèria optativa s'ha de considerar no superada a tots els efectes.
- b) L'alumnat que cursa l'ESO i cursa o ha cursat ensenyaments professionals de dansa en conservatoris professionals o centres d'ensenyament professional també pot sol·licitar la convalidació de la matèria Música de 1r i 2n curs de l'ESO per la superació de la matèria Música de 1r curs dels ensenyaments professionals de Dansa, així com la convalidació de la matèria Música de 4t curs de l'ESO per la superació de la matèria Música de 2n curs dels ensenyaments professionals de Dansa.
- A efectes de la convalidació de la matèria Música, cal considerar el següent:
- b.1) La matèria Música objecte de convalidació no té qualificació ni computa a tots els efectes
  - b.2) El procediment per a sol·licitar aquesta convalidació serà el que determine la conselleria competent en matèria d'educació, mitjançant resolució o instrucció de l'òrgan competent.
  - b.3) La matèria Música objecte de convalidació s'ha de reflectir als documents d'avaluació com "convalidada" (CO).
  - b.4) En el supòsit que l'alumne o alumna curse simultàniament l'ESO i les matèries d'ensenyaments professionals de dansa susceptibles de convalidació, en els documents d'avaluació s'ha de consignar la matèria com a "pendent de convalidació" (PTC) al llarg del curs. Una volta s'haja avaluat la matèria amb la qual convalida, el conservatori o el centre professional de dansa ha de facilitar al centre de l'ESO un certificat acadèmic que acredite la superació, o no, d'aquesta matèria, per tal que el centre ordinari pugua incorporar-ho als documents oficials d'avaluació i deixar constància, si escau, de la convalidació corresponent. Una vegada acreditada la superació de la matèria cursada als ensenyaments professionals, la convalidació de la matèria de Música s'ha de consignar com a "convalidada" (CO) als documents d'avaluació. En cas de no superar la matèria cursada als ensenyaments professionals, la matèria de Música s'ha de considerar no superada a tots els efectes.
- c) A més, l'alumnat que cursa l'ESO i, simultàniament, ensenyaments professionals de dansa en conservatoris professionals o centres d'ensenyament professional pot sol·licitar l'exempció de la matèria d'Educació Física, d'acord amb les condicions següents:
- c.1) La matèria Educació Física objecte d'exempció no té qualificació ni computa a tots els efectes.

- c.2) El procediment per a sol·licitar aquesta convalidació serà el que determine la conselleria competent en matèria d'educació, mitjançant resolució o instrucció de l'òrgan competent.
  - c.3) En aquest cas, l'exempció d'Educació Física implica l'exempció de cursar aquesta matèria.
  - c.4) Als documents d'avaluació, la matèria Educació Física s'ha de consignar com a "pendent d'exempció" al llarg del curs (PTE). Per a l'anotació definitiva en els documents d'avaluació del terme "exempt" (ET), s'ha de presentar un certificat d'haver mantingut la matrícula al conservatori o centre professional de dansa fins a la data de l'avaluació final. Si no es manté la matrícula, l'esmentada matèria s'ha de considerar no superada.
  - c.5) Si l'alumne o alumna es dona de baixa al conservatori o centre professional de dansa abans de la data de la sessió de l'avaluació final, podrà sol·licitar ser avaluat des d'eixe moment en la matèria d'Educació Física. Aquesta circumstància s'ha de reflectir per mitjà de la diligència corresponent en els diferents documents d'avaluació.
2. A més de les mesures anteriors, l'alumnat podrà triar l'horari o el grup més idoni que els permeta compatibilitzar l'assistència a classe amb l'activitat esportiva, sempre que hi haja més d'un torn en el centre educatiu corresponent.

Article 32. Mesures per a l'alumnat que cursa ensenyaments professionals de Música

1. Amb la finalitat d'afavorir la simultaneïtat dels estudis d'ensenyaments professionals de Música i d'Educació Secundària Obligatòria, per aquest alumnat poden adoptar-se diferents mesures relatives a la convalidació i exempció de matèries de l'ESO:
- a) L'alumnat que cursa l'ESO i, simultàniament, ensenyaments professionals de Música en conservatoris professionals o centres d'ensenyament professional pot sol·licitar la convalidació de la matèria optativa, d'acord amb les condicions següents:
    - a.1) La matèria optativa convalidada no té qualificació ni computa a tots els efectes.
    - a.2) El procediment per a sol·licitar aquesta convalidació serà el que determine la conselleria competent en matèria d'educació, mitjançant resolució o instrucció de l'òrgan competent.
    - a.3) L'optativa objecte de convalidació s'ha de reflectir als documents d'avaluació com "Optativa convalidada música".
    - a.4) En els documents d'avaluació s'ha de consignar la matèria com a "pendent de convalidació" (PTC) al llarg del curs. Perquè la convalidació es faça efectiva, cal que l'alumne o alumna presente un certificat d'haver mantingut la matrícula al conservatori o centre professional de Música fins a la data de l'avaluació final. Una vegada acreditat el manteniment de la matrícula, la matèria s'ha de consignar als documents d'avaluació com a "convalidada" (CO). Si no s'hi acredita la condició esmentada, la matèria optativa s'ha de considerar no superada a tots els efectes.
  - b) L'alumnat que cursa l'ESO i cursa o ha cursat ensenyaments professionals de Música en conservatoris professionals o centres d'ensenyament professional també pot sol·licitar la convalidació de la matèria Música de 1r i 2n curs de l'ESO per la superació la matèria Música de 1r curs dels ensenyaments professionals de Música, així com la convalidació de la matèria Música de 4t curs de l'ESO per la superació de la matèria Música de 2n curs dels ensenyaments professionals de Música.

A efectes de la convalidació de la matèria Música, cal considerar el següent:

- b.1) La matèria Música objecte de convalidació no té qualificació ni computa a tots els efectes.
  - b.2) El procediment per a sol·licitar aquesta convalidació serà el que determine la conselleria competent en matèria d'educació, mitjançant resolució o instrucció de l'òrgan competent.
  - b.3) La matèria Música objecte de convalidació s'ha de reflectir als documents d'avaluació com "convalidada" (CO).
  - b.4) En el supòsit que l'alumne o alumna curse simultàniament l'ESO i les matèries d'ensenyaments professionals de Música susceptibles de convalidació, en els documents d'avaluació s'ha de consignar la matèria com a "pendent de convalidació" (PTC) al llarg del curs. Una volta s'haja avaluat la matèria amb la qual convalida, el conservatori o el centre professional de dansa ha de facilitar al centre de l'ESO un certificat acadèmic que acredite la superació, o no, d'aquesta matèria, per tal que el centre ordinari pugua incorporar-ho als documents oficials d'avaluació i deixar constància, si escau, de la convalidació corresponent. Una vegada acreditada la superació de la matèria cursada als ensenyaments professionals, la convalidació de la matèria de Música s'ha de consignar com a "convalidada" (CO) als documents d'avaluació. En cas de no superar la matèria cursada als ensenyaments professionals, la matèria de Música s'ha de considerar no superada a tots els efectes.
2. A més de les mesures anteriors, l'alumnat podrà triar l'horari o el grup més idoni que els permeta compatibilitzar l'assistència a classe amb l'activitat esportiva, sempre que hi haja més d'un torn en el centre educatiu corresponent.

Títol IV. Avaluació, promoció, titulació i documents oficials d'avaluació

Capítol I. Avaluació, promoció i titulació

Article 33. Caràcter de l'avaluació

1. L'avaluació del procés d'aprenentatge de l'alumnat d'Educació Secundària Obligatòria ha de ser contínua, formativa i integradora, i ha de tindre en compte les adequacions i personalitzacions realitzades amb l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu i, en cas que en tinga, en el pla d'actuació personalitzat.
2. En el procés d'avaluació contínua, quan el progrés d'un alumne o una alumna no siga l'adequat, s'han d'establir mesures de reforç educatiu i s'han d'adequar les condicions per afavorir-ne el progrés. Aquestes mesures s'han d'adoptar en qualsevol moment del curs, tan prompte com es detecten les dificultats, amb seguiment especial a la situació de l'alumnat amb necessitats educatives especials, i han d'estar dirigides a garantir l'adquisició de les competències imprescindibles per a continuar el procés educatiu, amb els suports que cadascun necessite.
3. En l'avaluació del procés d'aprenentatge de l'alumnat han de considerar-se com a referents últims, des de totes i cadascuna de les matèries o àmbits, la consecució dels objectius establits per a l'etapa i el desenvolupament de les competències clau previstes en el Perfil d'eixida.
4. El caràcter integrador de l'avaluació no ha d'impedir que el professorat realitze de manera diferenciada l'avaluació de cada matèria o àmbit d'acord amb els seus criteris d'avaluació.
5. L'avaluació d'un àmbit, en cas que es configure, s'ha de realitzar també de forma integrada.

6. Per a l'avaluació del procés d'aprenentatge de l'alumnat que curse un programa de diversificació curricular, cal prendre com a referència els criteris d'avaluació establits per al programa cursat d'acord amb l'article 18.3.
7. El professorat ha d'avaluar tant els aprenentatges de l'alumnat com els processos d'ensenyament i la mateixa pràctica docent.
8. Cal promoure l'ús generalitzat d'instruments d'avaluació variats, diversos i adaptats a les diferents situacions d'aprenentatge que permeten la valoració objectiva de tot l'alumnat, garantint, així mateix, que les condicions de realització dels processos associats a l'avaluació s'adapten a les necessitats de l'alumnat amb necessitat específica de suport educatiu.

Article 34. Referents en l'avaluació

L'avaluació dels processos d'aprenentatge de l'alumnat en les diferents matèries o àmbits, tant en el seu vessant formatiu com en el qualificador ha de tenir el seu referent en els criteris d'avaluació corresponents a les competències específiques de les matèries.

Article 35. Atenció a les diferències individuals en l'avaluació

1. La normativa vigent en matèria d'inclusió, estableix les mesures més adequades perquè les condicions de realització dels processos associats a l'avaluació s'adapten a les circumstàncies de l'alumnat amb necessitat específica de suport educatiu.
2. Per a l'avaluació del procés d'aprenentatge de l'alumnat que curse matèries que han sigut objecte d'adaptació curricular individual significativa, s'han de prendre com a referència els criteris d'avaluació establits dins de l'adaptació curricular corresponent. Els resultats de l'avaluació d'aquestes matèries s'han d'expressar en els mateixos termes i amb les mateixes escales que la normativa vigent estableix per a la resta de l'alumnat i s'han de consignar en les actes i en l'expedient acadèmic amb l'expressió "ACIS" (adaptació curricular individual significativa).
3. En funció de les necessitats específiques de suport educatiu i en coherència amb les adaptacions realitzades en el procés d'ensenyament-aprenentatge, es podran realitzar adequacions en el temps i en el format de les proves i disposar dels suports materials i personals que l'alumnat necessite, tot garantint l'accessibilitat de la informació i la comunicació. Aquestes adaptacions en cap cas es tindran en compte per a minorar les qualificacions obtingudes.
4. Per a l'alumnat amb dificultats específiques d'aprenentatge, a banda de les mesures pertinents, s'han d'establir mesures de flexibilització i alternatives metodològiques en l'ensenyament i avaluació de la llengua estrangera.
5. Per a l'alumnat amb discapacitat s'han d'establir les mesures de flexibilització i alternatives metodològiques d'accessibilitat i disseny universal que siguem necessàries per a aconseguir que aquest alumnat pugui accedir a una educació de qualitat en igualtat d'oportunitats.
6. L'avaluació de l'alumnat amb altes capacitats intel·lectuals en aquelles matèries a les quals s'hagen aplicat mesures d'enriquiment curricular que preveu la normativa vigent que regula l'organització de la resposta educativa per a la inclusió, s'ha d'efectuar tenint en compte els criteris d'avaluació del corresponent curs.
7. Quan les circumstàncies personals de l'alumne o alumna amb necessitats educatives especials ho aconsellen per a la consecució dels objectius de l'ensenyament bàsic, aquest alumnat podrà romandre, de forma excepcional, un any més en l'etapa d'Educació Secundària Obligatoria, d'acord amb el procediment que preveu la normativa vigent que regula l'organització de la resposta educativa per a la inclusió de l'alumnat en els centres sostinguts amb fons públics del sistema educatiu valencià.

8. En el PAP i els informes d'avaluació o altres models de comunicació elaborats pels centres per a informar els pares, mares, tutors o tutores legals de l'alumnat amb necessitat específica de suport educatiu sobre el procés educatiu dels seus fills i filles s'ha de presentar la informació de manera clara i cal reflectir les mesures d'accessibilitat necessàries, si el cas el requereix, amb la fi última que siga comprensible per a l'alumnat i les seues famílies.
9. Les mesures adoptades han de formar part del projecte educatiu del centre i s'han d'orientar a permetre a tot l'alumnat el desenvolupament de les competències previst en el Perfil d'eixida i la consecució dels objectius de l'Educació Secundària Obligatòria, sense que aquest fet pugja impedir-li la promoció al curs o etapa següent, o l'obtenció del títol de graduat o graduada en Educació Secundària Obligatòria.
10. L'avaluació dels aprenentatges de l'alumnat escolaritzat amb caràcter temporal a la Unitat Pedagògica Hospitalària de dia i aquell que hi és hospitalitzat o convallescent al seu domicili per malaltia correspon al centre docent on està matriculat i les decisions sobre la promoció i titulació s'han de fer d'acord amb allò que, amb caràcter general, estableix la normativa vigent en cada una de les etapes educatives per a tot l'alumnat.

Article 36. Sessions d'avaluació, avaluació final i resultats d'avaluació

1. La sessió d'avaluació és la reunió de l'equip educatiu, coordinada pel tutor o tutora del grup classe, que té com a finalitat compartir informació i adoptar decisions de forma col·legiada sobre el procés d'aprenentatge de l'alumnat.
2. Els centres educatius, en virtut de la seua autonomia pedagògica i organitzativa, han d'establir el número i el calendari de les sessions d'avaluació que s'han de realitzar durant cada curs escolar. En tot cas i atés el caràcter continu de l'avaluació, durant el curs l'equip educatiu de cada grup d'alumnes ha de celebrar almenys una sessió d'avaluació cada trimestre, a més d'una avaluació inicial durant el primer mes lectiu. La sessió d'avaluació del tercer trimestre pot coincidir amb l'avaluació final del curs.
3. En les sessions d'avaluació ha de participar l'equip educatiu constituït en cada cas pel professorat de les matèries que haja cursat l'alumne o alumna, presidit i coordinat pel tutor o tutora. Quan es considere adient també podrà participar l'equip directiu i altres docents i professionals que intervinguen en el procés d'ensenyament i aprenentatge de l'alumnat. Així mateix, en les sessions d'avaluació es podrà comptar amb l'assessorament del departament d'orientació educativa i professional.
4. El tutor o la tutora ha de fer constar en l'acta els acords aconseguits, les decisions adoptades i la informació que s'ha de transmetre a l'alumnat, i als seus representants legals si és menor d'edat, sobre el seu procés educatiu.
5. En les sessions d'avaluació s'ha d'escoltar la veu de l'alumnat, que prèviament haurà reflexionat sobre els processos d'aprenentatge en les diferents matèries i en la tutoria.
6. En l'avaluació inicial, s'ha de procedir a l'anàlisi de les dades i informacions anteriors de què es dispoje sobre l'alumnat, prenent en consideració el consell orientador, i en conseqüència, l'equip educatiu ha d'adoptar les mesures complementàries per a l'alumnat que el requerisca.
7. A les sessions d'avaluació finals de 2n i 4t curs, així com en la de 3r curs per a l'alumnat que continua la seua formació en un cicle formatiu de grau bàsic, cal que l'equip educatiu avalue de forma col·legiada el grau d'assoliment de les competències clau, d'acord amb els annexos XV, XVI i XVII, respectivament, d'aquest decret.
8. L'avaluació final de l'alumnat s'ha de dur a terme de manera col·legiada en una única sessió que ha de celebrar-se en finalitzar el curs escolar. En aquesta sessió cal donar continuïtat a les sessions trimestrals celebrades, cal analitzar i cal fer el seguiment del procés d'aprenentatge de cada alumne, i si és el cas, la revisió de les mesures i suports d'atenció educativa.

9. Després de cada sessió d'avaluació, el tutor o tutora ha de comunicar a l'alumnat, i als seus representants legals quan aquest siga menor d'edat, la informació acordada en la sessió corresponent sobre el desenvolupament del seu procés educatiu, mitjançant un informe d'avaluació d'acord amb l'annex X.
10. Aquest informe d'avaluació de les diferents matèries s'ha de redactar, d'una banda, destacant els progressos, dificultats superades, esforç, talents i fortaleses de l'alumne o alumna i, d'altra banda, assenyalant els aspectes que caldria continuar treballant. Així mateix, s'han de consignar les qualificacions obtingudes per l'alumne o alumna en les diferents matèries.
11. Les informacions que s'oferisquen han d'estar sempre sustentades en els registres i les observacions prèviament obtinguts i sobre les quals s'ha reflexionat de manera individual i col·lectiva en les sessions d'equip.
12. La qualificació dels àmbits, en cas que es configuren, s'ha de fer de forma integrada, entenent que, en aquest cas la qualificació obtinguda, serà comuna a les matèries que en formen part. Per tant, la qualificació (el resultat acadèmic que apareix en l'expedient) de cadascuna de les matèries que integren els àmbits és la mateixa i s'ha de consignar per separat.
13. Els resultats de l'avaluació s'han d'expressar en els termes «Insuficient (IN)», per a les qualificacions negatives; «Suficient (SU)», «Bé (BE)», «Notable (NT)», o «Excel·lent (EX)» per a les qualificacions positives.

Article 37. Dret de l'alumnat a una avaluació objectiva

1. S'ha de garantir el dret de l'alumnat al fet que la seua dedicació, esforç i rendiment siguen valorats i reconeguts amb objectivitat, per al que s'han d'establir els procediments oportuns que, en tot cas, han d'atendre les característiques de l'avaluació disposades en la legislació vigent a nivell estatal i autonòmic i, en particular, al caràcter continu, formatiu i integrador de l'avaluació en aquesta etapa.
2. A l'inici de cada curs escolar, la direcció del centre ha de garantir la difusió dels criteris d'avaluació i promoció establits en la concreció curricular fixada pel centre. Igualment cada professor o professora ha d'informar l'alumnat i les famílies o representants legals sobre el contingut de la programació d'aula, els plans de reforç i els criteris de qualificació.

Article 38. Participació de l'alumnat i de les persones representants legals de l'alumnat

1. Quan l'alumnat siga menor d'edat, les mares, pares o tutors o tutores legals han de participar i donar suport a l'evolució del seu procés educatiu i col·laborar en les mesures de suport o reforç que adopten els centres per a facilitar el seu progrés.
2. Han de tindre, a més, dret a conèixer les decisions relatives a la seua avaluació i promoció, així com a l'accés als documents oficials d'avaluació i a les proves i documents de les avaluacions que es realitzen als seus fills o tutelats, sense perjudici del respecte a les garanties establides en la Llei orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de protecció de dades personals i garantia dels drets digitals, i resta de normativa aplicable en matèria de protecció de dades de caràcter personal.
3. Els centres educatius, especialment els equips directius i les tutories, han d'establir els mitjans necessaris per a facilitar aquesta participació i el dret a rebre la informació en format accessible, tot ajustant-se a les característiques i necessitats de cada família.

Article 39. Comunicació amb les famílies

1. El centres educatius han de facilitar a les famílies o representants legals la informació en format accessible, preferentment a través de mitjans electrònics. En el cas dels centres públics, els mitjans electrònics es corresponen amb les plataformes educatives habilitades per la conselleria competent en matèria d'educació.

2. En qualsevol cas, els centres han d'assegurar que les famílies tenen accés als diferents documents públics de gestió del centre educatiu i a tota la informació relacionada amb l'activitat educativa de l'alumnat i la vida comunitària del centre.
3. La documentació que s'haja de posar a disposició de les persones membres de la comunitat educativa haurà de ser inclosa en la pàgina web del centre per a garantir la seua difusió i accessibilitat a tots els membres de la comunitat educativa, sense perjudici de la seua inclusió, si s'escau, als taulers d'anuncis del centre.
4. Per a facilitar l'exercici del dret i deures de les famílies a participar en el procés educatiu dels seus fills, filles, tutelats o tutelades, el centre ha d'informar les famílies o tutors legals de l'alumne o alumna de la seua evolució escolar per mitjà d'informes d'avaluació, entrevistes individuals, reunions col·lectives i altres mitjans que considere oportuns. La persona tutora ha de realitzar les entrevistes individuals i col·lectives que permeten el seguiment de l'alumnat i el trasllat de la informació adient a les mares, pares o tutors legals. En tot cas, cal preveure, com a mínim, una entrevista individual a l'inici de l'etapa i al llarg del curs, i una reunió col·lectiva a l'inici i al finalitzar cadascun dels cursos.
5. Les mares, pares o tutors legals han de conèixer les decisions relatives a l'avaluació dels aprenentatges al llarg del curs i a la promoció, i han de col·laborar en les mesures de suport que adopten els centres per a participar i fer costat a l'evolució del procés educatiu dels seus fills, filles, tutelats o tutelades.

Article 40. Avaluació de diagnòstic

1. En el segon curs de l'Educació Secundària Obligatoria tots els centres han de realitzar una avaluació de diagnòstic de les competències adquirides pel seu alumnat. Aquesta avaluació és de caràcter censal i el procediment ha de ser regulat per la conselleria competent en matèria d'educació, mitjançant resolució o instrucció de l'òrgan competent. En qualsevol cas aquesta avaluació ha de tindre caràcter informatiu, formatiu i orientador per als centres, per al professorat, per a l'alumnat i les seues famílies o tutors legals i per al conjunt de la comunitat educativa.
2. La conselleria competent en matèria d'educació ha de traslladar informació sobre els resultats d'aquesta avaluació als centres educatius. Els equips educatius cal que analitzen, valoren i reorienten, si fa falta, la pràctica docent amb la finalitat que els alumnes i les alumnes aconseguisquen les competències que estableix el currículum. Fruit d'aquest anàlisi s'hauran d'incorporar al Pla d'Actuació per a la Millora (PAM) les mesures que es determinen per al tercer i quart curs. En cap cas, aquesta informació podrà ser utilitzada per a l'establiment de classificacions dels centres, ni determinarà l'expedient acadèmic de l'alumnat.
3. Per a la realització de les proves s'ha de tindre en compte a l'alumnat amb necessitats educatives especials derivades de discapacitat, i s'han d'incloure les adaptacions i recursos.
4. Respecte a l'avaluació general del sistema educatiu, en l'últim curs de l'etapa s'ha de dur a terme, amb caràcter mostral i pluriennal, una avaluació de les competències adquirides per l'alumnat. Aquesta avaluació tindrà caràcter informatiu, formatiu i orientador per als centres i informatiu per a l'alumnat, les seues famílies i per al conjunt de la comunitat educativa. Aquesta avaluació tindrà com a marc de referència l'establert a l'article 143 de la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig.

Article 41. Promoció

1. L'alumne o alumna ha de promocionar de curs quan l'equip educatiu considere que la naturalesa de les matèries no superades li permet seguir amb èxit el curs següent i s'estime que té expectatives favorables de recuperació i que aquesta promoció beneficiarà la seua evolució acadèmica. En tot cas, promocionarà qui haja superat les matèries cursades o tinga avaluació negativa en una o dues matèries.
2. Quan un alumne o alumna tinga més de dues matèries no superades, l'equip educatiu ha de decidir col·legiadament sobre la seua promoció, prioritzant la progressió i consecució dels aprenentatges mínims i

la valoració de les mesures que afavorisquen el progrés de l'alumne o alumna. Aquestes decisions s'han d'adoptar per majoria simple i, en cas d'empat, cal considerar el vot de qualitat del tutor o tutora del curs.

3. L'alumne o l'alumna que promoció sense haver superat totes les matèries ha de seguir els plans de reforç que establisca l'equip educatiu. S'ha de revisar periòdicament l'aplicació personalitzada d'aquests plans en diferents moments del curs acadèmic i, en tot cas, en finalitzar aquest.
Aquest alumnat ha de superar les avaluacions corresponents a aquests plans, que no necessàriament ha de consistir en una prova final. Aquesta circumstància ha de ser tinguda en compte als efectes de promoció i titulació previstos en aquest article i en el següent.
4. Els alumnes i les alumnes que s'incorporen a un programa de diversificació curricular han de seguir els plans de reforç establits per l'equip educatiu, i superar les avaluacions corresponents, en aquelles matèries de cursos anteriors que no hagueren superat i que no estigueren integrades en algun dels àmbits del programa. Les matèries de cursos anteriors integrades en algun dels àmbits es consideraran superades si se supera l'àmbit corresponent.
5. La permanència en el mateix curs s'ha de considerar una mesura de caràcter excepcional que només cal adoptar després d'haver esgotat les mesures ordinàries de reforç i suport per a solucionar les dificultats d'aprenentatge de l'alumne o l'alumna. En tot cas, l'alumne o l'alumna podrà romandre en el mateix curs una única vegada i dues vegades com a màxim al llarg de l'ensenyament obligatori. És a dir, el nombre màxim de repeticions entre l'etapa d'Educació Primària i l'etapa d'Educació Secundària Obligatoria és de dos.
6. De manera excepcional es podrà romandre un segon any en el 4t curs, encara que s'haja esgotat el màxim de permanència, sempre que l'equip educatiu considere que aquesta mesura afavoreix l'adquisició de les competències establides per a l'etapa. En aquest cas es podrà prolongar un any el límit d'edat al qual es refereix l'article 4.2 de la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig.
7. En els programes de diversificació curricular, les decisions sobre la permanència un any més en el programa s'ha d'adoptar exclusivament en finalitzar el segon any del programa.
8. En tot cas, la permanència en el mateix curs s'ha de planificar de manera que les condicions curriculars i l'ensenyament s'adapten a les necessitats de l'alumnat i estiguen orientades a la superació de les dificultats detectades, així com a l'avanç i aprofundiment en els aprenentatges ja adquirits. Aquestes condicions s'han de recollir en un pla específic personalitzat amb les mesures que es consideren adequades per a aquest alumnat.
9. Amb caràcter general, l'alumnat que promoció de curs amb alguna matèria no superada, s'ha de matricular en l'optativa Taller de Reforç de la matèria corresponent. No obstant això, l'equip educatiu amb l'assessorament del departament d'orientació educativa i professional podrà proposar qualsevol altra matèria optativa si ho considera més adient.

Article 42. Titulació

1. Obtindrà el títol de graduat o graduada en Educació Secundària Obligatoria l'alumne o l'alumna que, en acabar l'Educació Secundària Obligatoria, segons el parer de l'equip educatiu, haja assolit les competències establides en el Perfil d'eixida, sense perjudici del que s'estableix en l'article 28.3 d'aquest decret sobre els referents de l'avaluació en el cas de l'alumnat amb necessitats educatives especials.
2. Les decisions sobre l'obtenció del títol han de ser adoptades de manera col·legiada per l'equip educatiu de l'alumne o l'alumna. Aquestes decisions s'han d'adoptar per majoria simple i en cas d'empat cal considerar el vot de qualitat del tutor o tutora del curs.
3. El títol de graduat o graduada en Educació Secundària Obligatoria és únic i s'ha d'expedir sense qualificació.

4. En qualsevol cas, tot l'alumnat ha de rebre, en concloure l'escolarització en l'Educació Secundària Obligatòria, una certificació oficial, d'acord amb els termes establits en l'annex XI, en la qual ha de constar el nombre d'anys cursats i el nivell d'adquisició de les competències de l'etapa.
5. L'alumne o l'alumna que, una vegada finalitzat el procés d'avaluació de 4t curs d'Educació Secundària Obligatòria, no haja obtingut el títol, i haja superat els límits d'edat establits en l'article 5.1 d'aquest decret, tenint en compte, així mateix, la prolongació excepcional de la permanència en l'etapa que es preveu en els articles 35.7 i 41.6 també d'aquest decret, podrà fer-ho en els dos cursos següents a través de la realització de proves o activitats personalitzades extraordinàries de les matèries que no haja superat. La conselleria competent en matèria d'educació dictarà instruccions per a l'organització d'aquestes proves.

Capítol II. Documents oficials d'avaluació

Article 43. Documents i informes d'avaluació

1. Els documents oficials d'avaluació són les actes d'avaluació, l'expedient acadèmic, l'historial acadèmic i, en el seu cas, l'informe personal per trasllat.
2. Aquests documents s'han d'ajustar a les característiques que s'estableixen en aquest decret.
3. L'historial acadèmic i, en el seu cas, l'informe personal per trasllat, es consideren documents bàsics per a garantir la mobilitat de l'alumnat per tot el territori nacional, conforme el que estableix l'article 30.2 del Reial decret 217/2022, de 29 de març.

Article 44. Actes d'avaluació

1. Les actes d'avaluació s'han d'estendre per a cadascun dels cursos i s'han de tancar després de la finalització del període lectiu. Han de comprendre la relació nominal de l'alumnat que compon el grup juntament amb els resultats de l'avaluació de les matèries i les decisions sobre promoció i permanència.
2. Els resultats de l'avaluació s'han d'expressar en els termes establits en l'article 36.13 d'aquest decret respecte a la qualificació.
3. En el cas dels àmbits que integren diferents matèries, el resultat de l'avaluació s'ha d'expressar mitjançant una única qualificació que ha de traslladar-se a cadascuna d'aquestes matèries, sense perjudici dels procediments que puguen establir-se per a mantindre informats de la seua evolució a l'alumne o a l'alumna i a les seues mares, pares, tutores o tutors legals.
4. Les actes d'avaluació han de ser signades per tot el professorat del grup i han de portar el vistiplau del director del centre.
5. Les actes d'avaluació s'han d'ajustar al model que figura en l'annex XII d'aquest decret.

Article 45. Expedient acadèmic

1. L'expedient acadèmic és el document oficial que té la funció de recollir de manera acumulativa els resultats de l'avaluació obtinguts per l'alumne o alumna així com qualsevol altra informació rellevant.
2. L'expedient acadèmic ha de recollir, juntament amb les dades d'identificació del centre, les de l'alumne o alumna, així com la informació relativa al seu procés d'avaluació. S'ha d'obrir en el moment d'incorporació al centre i ha de recollir, almenys, els resultats de l'avaluació de les matèries, les decisions de promoció i titulació, les mesures de suport educatiu, les adaptacions curriculars que s'hagen adoptat per a l'alumne o

alumna, i, en el seu cas, la data de lliurament de la certificació d'haver conclòs l'escolarització obligatòria a la qual es refereix l'article 42.4 d'aquest decret.

3. En el cas que existisquen matèries que hagen sigut cursades de forma integrada en un àmbit, en l'expedient ha de figurar, juntament amb la denominació d'aquest àmbit, la indicació expressa de les matèries integrades en aquest.
4. L'expedient acadèmic s'ha d'ajustar al model que figura en l'annex XIII d'aquest decret.

Article 46. Historial acadèmic

1. L'historial acadèmic és el document oficial que reflecteix els resultats de l'avaluació i les decisions relatives al progrés acadèmic de l'alumne al llarg de l'etapa, i té valor acreditatiu dels estudis cursats.
2. L'historial acadèmic ha de portar el vistiplau del director o directora. Com a mínim ha de recollir les dades identificatives de l'alumne o alumna, les matèries o àmbits cursats en cadascun dels anys d'escolarització, les mesures curriculars i organitzatives aplicades, els resultats de l'avaluació, les decisions sobre promoció i permanència, la informació relativa als canvis de centre i les dates en què s'han produït les diferents fites. Ha de figurar, així mateix, la indicació de les matèries que s'han cursat amb adaptacions curriculars significatives.
3. A fi de garantir la mobilitat de l'alumnat, quan diverses matèries hagen sigut cursades integrades en un àmbit, s'ha de fer constar, en l'historial, la qualificació obtinguda en cadascuna d'elles. Aquesta qualificació ha de ser la mateixa que figure en l'expedient per a l'àmbit corresponent.
4. Després de finalitzar l'etapa, l'historial acadèmic s'ha d'entregar als pares, mares, tutors o tutores legals, o al propi alumne o alumna en cas que fora major d'edat.
5. L'historial acadèmic s'ha d'ajustar al model que figura en l'annex XIV d'aquest decret.

Article 47. Consell orientador

1. En finalitzar el 2n curs el tutor o tutora ha de lliurar als pares, mares o tutors legals de cada alumne o alumna un consell orientador, d'acord amb els termes establits a l'annex XV d'aquest decret. Aquest consell ha d'incloure un informe d'adquisició de les competències corresponents, així com una proposta a pares, mares o tutors legals o, en el seu cas, a l'alumne o alumna de l'opció que es considera més adequada per a continuar la seua formació, que pot incloure la incorporació a un programa de diversificació curricular o a un cicle formatiu de grau bàsic.
2. Igualment, l'alumnat de 4t curs d'Educació Secundària Obligatòria, o si és el cas, en concloure la seua escolarització, ha de rebre un consell orientador individualitzat que incloga una proposta sobre l'opció o opcions acadèmiques, formatives o professionals que es consideren més convenients, d'acord amb els termes establits a l'annex XVI d'aquest decret. Aquest consell orientador té per objecte que tot l'alumnat trobe una opció adequada per al seu futur formatiu.
3. Quan l'equip educatiu considere que un alumne o alumna en acabar 3r curs pugua continuar la seua formació en un cicle formatiu de grau bàsic, s'ha d'elaborar aquesta proposta mitjançant un consell orientador que s'ha d'emetre amb aquesta única finalitat d'acord amb els termes establits en l'annex XVII d'aquest decret. Aquest document s'ha de lliurar als pares, mares o tutors o tutores legals en finalitzar el curs acadèmic i dins dels terminis que li permeten la participació en el procés de sol·licitud dels cicles de formació professional.

Article 48. Informe personal per trasllat

1. L'informe personal per trasllat és el document oficial que s'emet en cas de trasllat de l'alumne o alumna a un altre centre i té com a finalitat garantir la continuïtat del procés d'aprenentatge de l'alumnat que es trasllade a un altre centre sense haver conclòs l'etapa.
2. El centre d'origen ha de remetre aquest informe al de destinació, i a petició d'aquest, juntament amb una còpia de l'historial acadèmic. El centre receptor ha d'obrir el corresponent expedient acadèmic. La matriculació adquirirà caràcter definitiu una vegada rebuda la còpia de l'historial acadèmic.
3. L'informe personal per trasllat ha de contindre com a mínim els elements següents:
  - a) Els resultats de les avaluacions que s'hagueren realitzat.
  - b) L'aplicació, si escau, de mesures curriculars i organitzatives.
  - c) Totes aquelles observacions que es consideren oportunes sobre el progrés general de l'alumne o l'alumna.
4. L'informe personal per trasllat cal que l'elabore i el signe el tutor o tutora, amb el vist i plau del director o directora, a partir de les dades facilitades per l'equip educatiu que impartisca docència a l'alumne o alumna.
5. L'informe personal per trasllat s'ha d'ajustar al model que figura en l'annex XVIII d'aquest decret.

Article 49. Custòdia i arxiu dels documents d'avaluació

1. Els documents oficials d'avaluació han de romandre al centre i la persona que exercisca les funcions de secretari o secretària és la responsable de custodiar-los, tant en format imprès com en suport electrònic, així com d'emetre les certificacions que se sol·liciten. En cas de supressió d'algun centre, les direccions territorials d'Educació han d'adoptar les mesures corresponents per conservar-los o traslladar-los.
2. Tots els documents oficials de l'avaluació s'han de conservar en el centre a la disposició de la Inspecció per a possibles comprovacions.

Article 50. Autenticitat, seguretat i confidencialitat

1. El director o directora, com a responsable de totes les activitats acadèmiques del centre, ha de visar amb la seua signatura els documents oficials.
2. Pel que fa a l'obtenció de les dades personals de l'alumnat, a la cessió dels mateixos d'uns centres a uns altres i a la seguretat i confidencialitat d'aquests, s'estarà al que es disposa en la legislació vigent en matèria de protecció de dades de caràcter personal i, en tot cas, al que s'estableix en la disposició addicional vint-i-tresena de la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig.
3. Els documents oficials d'avaluació i els seus procediments de validació descrits en els apartats anteriors poden ser substituïts pels seus equivalents realitzats per mitjans electrònics, informàtics o telemàtics, sempre que quede garantida la seua autenticitat, integritat i conservació, i es complisquen les garanties i els requisits establits per la Llei orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de Protecció de Dades Personals i garantia dels drets digitals, per la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del Procediment Administratiu Comú de les Administracions Públiques, i per la normativa que les desenvolupa.
4. L'expedient electrònic ha d'estar constituït, almenys, per les dades contingudes en els documents oficials d'avaluació, i complirà amb el que s'estableix en el Reial decret 4/2010, de 8 de gener, pel qual es regula l'Esquema Nacional d'Interoperabilitat en l'àmbit de l'Administració Electrònica.

DISPOSICIONS ADDICIONALS

Primera. Ensenyaments de Religió

1. Els ensenyaments de religió s'han d'incloure en l'Educació Secundària Obligatòria, d'acord amb el que s'estableix en la disposició addicional segona de la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'Educació.
2. Els centres han de garantir que, en el període de matrícula, els alumnes i les alumnes majors d'edat i els pares, mares, tutors o tutores de l'alumnat menor d'edat puguen manifestar, si volen cursar o no ensenyaments de religió.
3. La determinació del currículum de l'ensenyament de religió de les diferents confessions religioses amb les quals l'Estat ha subscrit acords de cooperació en matèria educativa serà competència, respectivament, de la jerarquia eclesiàstica i de les corresponents autoritats religioses.
4. Per a l'alumnat que curse ensenyaments de religió:
  - a) L'avaluació de l'ensenyament de la religió s'ha de realitzar en els mateixos termes i amb els mateixos efectes que la de les altres matèries de l'etapa. L'avaluació dels ensenyaments de les diferents confessions religioses s'ha d'ajustar al que s'estableix en els acords de cooperació subscrits per l'Estat.
  - b) Amb la finalitat de garantir el principi d'igualtat i la lliure concurrència entre tot l'alumnat, les qualificacions que s'hagueren obtingut en l'avaluació dels ensenyaments de religió no s'han de computar en les convocatòries en les quals hagen d'entrar en concurrència els expedients acadèmics ni quan calga acudir a aquests a l'efecte d'admissió dels i les alumnes, per a realitzar una selecció entre els sol·licitants.
5. Per a l'alumnat que no cursa ensenyaments de religió:
  - a) Els centres educatius han de disposar les mesures organitzatives per a atendre a aquest alumnat, sense que s'establisca cap matèria amb caràcter alternatiu.
  - b) Aquesta atenció educativa ha d'estar enfocada de manera que es dirigisquen al desenvolupament dels elements transversals de les competències a través de la realització de projectes significatius i rellevants i de la resolució col·laborativa de problemes, reforçant l'autoestima, l'autonomia, la reflexió i la responsabilitat. En tot cas, les activitats proposades han d'anar dirigides a reforçar els aspectes més transversals del currículum, afavorint la interdisciplinarietat i la connexió entre els diferents sabers.
  - c) Les activitats a les quals es refereix aquest apartat en cap cas han de comportar l'aprenentatge de continguts curriculars associats al coneixement del fet religiós ni a qualsevol matèria de l'etapa.

Segona. Calendari escolar

La conselleria competent en matèria d'educació ha de publicar anualment el calendari escolar previst per a cada curs acadèmic.

Tercera. Adscripció de les matèries optatives a les especialitats docents

1. El professorat funcionari, preferentment amb destí definitiu en el centre, pertanyent al cos de catedràtics d'ensenyament secundari i al cos de professors d'ensenyament secundari, pot impartir les matèries optatives de l'Educació Secundària Obligatòria. L'adscripció de les matèries optatives a què fan referència els articles 10 i 12 d'aquest decret s'ha d'ajustar a la graella següent.

Matèries optatives de l'Educació Secundària Obligatòria	Especialitats
--	----------------------

Arts Escèniques	Castellà Educació Física Greg Llatí Llengua Estrangera Música Valencià
Competència Comunicativa Oral en Primera Llengua Estrangera	Llengua Estrangera corresponent
Creativitat Musical	Música
Cultura Clàssica	Greg Llatí
Emprenedoria Social i Sostenible	Administració d'Empreses Economia Formació i Orientació Laboral Organització i Gestió Comercial (En els centres en els quals existisca professorat de l'especialitat d'Economia, Formació i Orientació Laboral, Administració d'Empreses i Organització i Gestió Comercial, s'ha de seguir aquest ordre de prelación)
Filosofia	Filosofia
Laboratori d'Arts Escèniques	Castellà Educació Física Greg Llatí Llengua Estrangera Música Valencià
Laboratori de Creació Audiovisual	Dibuix
Programació, Intel·ligència Artificial i Robòtica I i II	Informàtica Tecnologia
Segona Llengua Estrangera	Llengua Estrangera corresponent
Taller d'Economia	Administració d'Empreses Economia Formació i Orientació Laboral Organització i Gestió Comercial (En els centres en els quals existisca professorat de l'especialitat d'Economia, Formació i Orientació Laboral, Administració d'Empreses i Organització i Gestió Comercial, s'ha de seguir aquest ordre de prelación)
Taller de Relacions Digitals Responsables	Informàtica

Quant a les matèries optatives Tallers de Reforç i Tallers d'Aprofundiment han de ser impartides pel professorat que puga impartir les seues matèries de referència.

- La conselleria competent en matèria d'educació podrà autoritzar adscripcions d'altres especialitats a les matèries optatives indicades en la graella anterior sempre que reunisquen formació en la matèria i sense perjudici de la preferència que, per a impartir aquestes matèries, tenen els professors i professores de les especialitats indicades en la graella.

3. En el cas del professorat dels centres privats, les matèries optatives poden ser impartides pel professorat que reunisca els requisits de formació inicial per a impartir qualsevol de les matèries adscrites a l'especialitat a què pertany l'optativa d'acord amb la graella anterior i en base a la normativa vigent que estableix les especialitats dels cossos docents d'ensenyament secundari.

Quarta. Condicions de formació inicial per al professorat dels centres privats per a la impartició de la matèria Valencià: Llengua i Literatura

Per a fer classe de la matèria Valencià: Llengua i Literatura en Educació Secundària Obligatòria i Batxillerat en un centre privat o concertat cal acreditar estar en possessió dels requisits de formació següents:

1. Estar en possessió d'una llicenciatura de l'àrea d'humanitats o qualsevol títol oficial de grau de la branca de coneixement d'arts i humanitats.
2. Acreditar una qualificació específica adequada mitjançant el certificat de nivell C1 de coneixements de valencià.
3. Tindre la formació pedagògica i didàctica a què fa referència l'article 100.2 de la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació, modificada per la Llei orgànica 3/2020, de 29 de desembre.

Cinquena. Condicions de formació inicial per al professorat dels centres privats per a exercir la funció d'orientació

1. Per a desenvolupar la funció d'orientació educativa en centres privats de la Comunitat Valenciana és necessari acreditar els requisits establits en l'article 5 del Reial decret 860/2010, de 2 de juliol, pel qual es regulen les condicions de formació inicial del professorat dels centres privats per a exercir la docència en els ensenyaments d'educació secundària obligatòria o de batxillerat.
2. Amb la finalitat de regular la formació establida en l'article 5.2 del Reial decret 860/2010, de 2 de juliol, així com de garantir la qualitat dels ensenyaments d'Educació Secundària Obligatòria i Batxillerat, per exercir funcions d'orientació educativa en els centres educatius privats ubicats en l'àmbit territorial de la Comunitat Valenciana, s'ha de posseir una llicenciatura o un grau i a més aportar qualsevol màster oficial els ensenyaments del qual estiguen relacionats amb l'alumnat amb necessitats educatives especials derivades de la diversitat funcional.

No obstant l'anterior, aquelles persones que posseïsquen la titulació de grau en Pedagogia o grau en Psicologia, no hauran d'aportar la formació de màster oficial establida en l'apartat anterior per a exercir les funcions d'orientació educativa en Educació Secundària Obligatòria i en Batxillerat en centres privats.

Sisena. Educació de Persones Adultes

1. Organització Curricular de la formació bàsica de les persones adultes

En els ensenyaments de la formació bàsica de persones adultes, cicle I i II, fins a la nova regulació del currículum específic continuarà aplicant-se el Decret 220/1999, de 23 de novembre, del Govern Valencià, pel qual es regulen els programes formatius que figuren en la Llei 1/1995, de 20 de gener de la Generalitat Valenciana, de formació de les persones adultes, i s'establix el currículum dels programes d'alfabetització i programes per a adquirir i actualitzar la formació bàsica de les persones adultes fins a l'obtenció del títol de Graduat en Educació Secundària, a la Comunitat Valenciana, i l'Ordre de 14 de juny de 2000, de la Conselleria de Cultura i Educació, per la qual es regula la implantació dels programes formatius dirigits a la formació de persones adultes establits en els annexos I i III del Decret 220/1999, de 23 de novembre, del Govern Valencià, i per la qual es dicten instruccions per a l'organització i el funcionament dels centres públics de formació de persones adultes de la Comunitat Valenciana.

2. Avaluació de la formació bàsica de les persones adultes

L'avaluació de les persones participants de la formació bàsica de les persones adultes, fins que no es desenvolupe la normativa reguladora d'aquests ensenyaments, s'ha d'ajustar al que disposa al article 32 l'Ordre 38/2017, de 4 d'octubre, de la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport, per la qual es regula l'avaluació en Educació Secundària Obligatòria, en Batxillerat i en els ensenyaments de l'Educació de les Persones Adultes a la Comunitat Valenciana, excepte el punt 6.2, i la normativa bàsica reguladora d'aquests ensenyaments, així com a allò que es detalla a continuació:

- a) L'avaluació del procés d'aprenentatge de l'alumnat que cursa els ensenyaments de la formació bàsica de les persones adultes, cicle I i II, ha de ser contínua, formativa, integradora i participativa. Així mateix, l'avaluació ha de tindre en compte el context, les formes d'accés al sistema i els diferents ritmes d'aprenentatge de cada persona adulta i, en cas que en tinga, el pla d'actuació personalitzat.
- b) La superació d'algun dels nivells del cicle II corresponents a cadascun dels tres àmbits tindrà validesa en tot l'Estat.
- c) En finalitzar cada curs, els centres de formació de persones adultes han de programar una única avaluació final per als tres nivells del cicle I i per als dos nivells del cicle II.

3. Documents oficials d'avaluació de la formació bàsica de les persones adultes

Fins que no es desenvolupe la normativa reguladora d'aquests ensenyaments, els documents oficials d'avaluació de la formació bàsica de persones adultes d'actes d'avaluació del cicle I i resultats de l'avaluació seran els documents regulats a l'Ordre 38/2017, de 4 d'octubre, concretament els annexos XIII.A, XIII.B i XIV. I, els documents d'acta d'avaluació del cicle II i el certificat d'obtenció del títol de Graduat en Educació Secundària Obligatòria que tenen com a model els annexos XIX i XX d'aquest decret, respectivament.

Les actes d'avaluació s'han d'estendre per als tres nivells del cicle I i per als dos nivells del cicle II de la formació bàsica de les persones adultes i s'han de tancar després de la finalització del període lectiu.

4. Títol de graduat o graduada en Educació Secundària Obligatòria i càlcul de la nota mitjana

La titulació de graduat o graduada en Educació Secundària Obligatòria de les persones participants de la formació de persones adultes, fins a la nova regulació específica d'aquests ensenyaments, s'ha de realitzar d'acord amb el que s'estableix a continuació:

- a) La superació de tots els àmbits, del segon nivell del cicle II de la formació bàsica de les persones adultes dona dret a l'obtenció del títol de graduat o graduada en Educació Secundària Obligatòria.
- b) Així mateix, l'equip educatiu podrà proposar per a l'expedició del títol de Graduat en Educació Secundària Obligatòria a aquelles persones que, fins i tot no havent superat algun dels àmbits, es considere que han aconseguit globalment els objectius generals de la formació bàsica de les persones adultes. En aquesta decisió es tindran en compte la progressió de l'aprenentatge realitzat per la persona adulta i les possibilitats formatives i d'integració en l'activitat acadèmica i laboral de cada alumne o alumna.
- c) Les decisions sobre l'obtenció del títol han de ser adoptades de manera col·legiada, en la sessió d'avaluació final, per l'equip educatiu de l'alumne o l'alumna. Aquestes decisions s'han d'adoptar per majoria simple i en cas d'empat caldrà considerar el vot de qualitat del tutor o tutora del grup.
- d) El títol de graduat o graduada en Educació Secundària Obligatòria és únic i s'ha d'expedir sense qualificació.
- e) Les persones participants que cursen el segon nivell del cicle II de la formació bàsica de les persones adultes han de rebre un certificat oficial, d'acord amb l'annex XIV de l'Ordre 38/2017, de 4 d'octubre,

en què han de constar les qualificacions obtingudes en els diferents mòduls formatius. Aquesta acreditació ha de figurar en l'expedient i ha de ser estesa pel secretari o secretària del centre, amb el vistiplau del director o directora.

- f) A més, les persones participants proposades per a l'expedició del títol de Graduat en Educació Secundària rebran un certificat d'estudis acreditatiu de la seua obtenció, que té com a model l'annex XX d'aquest decret. Aquesta acreditació, que figurarà en el seu expedient, serà estesa pel secretari o secretària del centre, amb el vistiplau del director o directora.
- g) La qualificació final de la formació bàsica de les persones adultes equivaldrà al càlcul resultant de la mitjana aritmètica, expressada en una escala d'1 a 10 amb dos decimals, arrodonida a la centèsima i, en cas d'equidistància, a la superior, de les qualificacions numèriques obtingudes en cadascun dels mòduls formatius cursats o convalidats del segon nivell del cicle II de la formació bàsica de les persones adultes. Per al càlcul de la nota mitjana, en cada mòdul s'aplicaran els valors numèrics corresponents als termes en què s'ha expressat la qualificació d'acord amb el que estableix l'article 34.3 l'Ordre 38/2017, de 4 d'octubre. Cas que no hi haja constància d'aquest valor, es consignarà el valor numèric inferior que corresponga a cada terme.

5. Proves lliures per a l'obtenció del títol de graduat o graduada en Educació Secundària Obligatòria

- a) La Conselleria d'Educació, Cultura i Esport, en l'àmbit de les seues competències, organitza periòdicament proves perquè les persones majors de diu anys puguen obtindre directament el títol de graduat o graduada en Educació Secundària Obligatòria, en què es comprova l'assoliment de les competències bàsiques i els objectius d'etapa. Aquestes proves s'organitzen basant-se en els tres àmbits de coneixement esmentats anteriorment.
- b) La Conselleria d'Educació, Cultura i Esport ha de garantir que aquestes proves compten amb les mesures d'accessibilitat universal i les adaptacions que requerisca tot l'alumnat amb necessitats educatives especials.

Setena. Premis extraordinaris

Els requisits de participació en els premis extraordinaris d'Educació Secundària Obligatòria a partir del curs 2022-2023 caldrà que s'ajusten al que determine la conselleria competent en matèria d'educació, mitjançant resolució o instrucció de l'òrgan competent.

Huitena. Obligacions administratives dels centres de titularitat privada

1. Els centres de titularitat privada que imparteixen ensenyaments d'Educació Secundària Obligatòria, en qüestions d'avaluació, promoció i titulació, hauran de fer ús de l'aplicació Innovació Tecnològica Administrativa per a Centres i Alumnat (ITACA) que la Conselleria competent en matèria d'Educació posa a l'abast dels centres educatius.
2. Així mateix, els centres de titularitat privada estan obligats a elaborar els documents per a la gestió de l'avaluació que figuren en aquest decret, així com a lliurar en temps i forma als centres públics a què es troben adscrits la documentació corresponent sobre avaluació i expedició de títols.

DISPOSICIONS TRANSITÒRIES

Primera. Currículum de 2n i 4t curs per al curs escolar 2022-2023

El currículum, l'organització, els objectius i els ensenyaments mínims de 2n i 4t curs d'Educació Secundària Obligatoria per al curs escolar 2022-2023 s'han de regir per allò establert en el Decret 87/2015, de 5 de juny, pel qual s'estableix el currículum i desenvolupa l'ordenació general de l'Educació Secundària Obligatoria i del Batxillerat en la Comunitat Valenciana.

Segona. Normativa transitòria per a l'Educació de Persones Adultes

En relació a l'aplicabilitat de la normativa específica relativa als ensenyaments d'Educació de Persones Adultes:

1. Fins a l'entrada en vigor de les modificacions introduïdes en el currículum i l'organització de l'Educació bàsica de les persones adultes establides en la disposició addicional tercera del Reial decret 217/2022, de 29 de març, continuarà aplicant-se el Decret 220/1999, de 23 de novembre, i l'Ordre de 14 de juny de 2000, de la Conselleria de Cultura i Educació.
2. Fins a la publicació de la normativa específica d'aquests ensenyaments, l'avaluació, promoció i titulació de les persones participants que cursen la Formació bàsica de persones adultes, es realitzarà, d'acord amb l'Ordre 38/2017, de 4 d'octubre, en tot allò que no contradiga la disposició addicional sisena d'aquest decret.

Tercera. Proves lliures per a l'obtenció del títol de Graduat en Educació Secundària Obligatoria

Les proves perquè les persones majors de díhuit anys puguen obtindre directament el títol de Graduat en Educació Secundària Obligatoria, que es realitzen fins al final del curs 2023-2024, s'organitzaran basant-se en l'Ordre 20/2017, de 29 de maig, de la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport, per la qual es dicten normes per a la regulació i l'organització de la prova perquè les persones majors de díhuit anys puguen obtindre directament el títol de Graduat en Educació Secundària a la Comunitat Valenciana.

DISPOSICIONS DEROGATÒRIES

Única. Derogació normativa

1. Queda derogat el Decret 87/2015, de 5 de juny, pel qual s'estableix el currículum i desenvolupa l'ordenació general de l'Educació Secundària Obligatoria i del Batxillerat en la Comunitat Valenciana, sense perjudici de l'establert en la disposició transitòria primera.
2. En tot el que afecta a l'etapa d'Educació Secundària Obligatoria, queda derogada de l'Ordre 38/2017, de 4 d'octubre, de la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport, per la qual es regula l'avaluació en Educació Secundària Obligatoria, en Batxillerat i en els ensenyaments de l'Educació de les Persones Adultes a la Comunitat Valenciana.
3. En tot el que afecta a la jornada de l'etapa d'Educació Secundària Obligatoria, queda derogada l'Ordre d'11 de juny de 1998, de la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència, per la que s'estableixen els criteris generals pels quals s'ha de regir el calendari escolar per a tots els centres educatius de la Comunitat Valenciana que imparteixen ensenyaments d'Educació Infantil, Educació Primària, Educació Secundària Obligatoria, Formació Professional, Batxillerat, Ensenyaments Artístics i Ensenyaments d'Idiomes.
4. Queda també derogada qualsevol altra norma de rang igual o inferior en allò que s'opose al que estableix aquest Decret.

DISPOSICIONS FINALS

Primera. Aplicació i desplegament

1. S'autoritza qui exercisca la titularitat de la conselleria competent en matèria educativa per a dictar totes les disposicions que siguen necessàries per a l'aplicació i desplegament del que disposa aquest decret.
2. Es faculta a la persona titular de la secretària Autònoma d'Educació per a dictar les resolucions i instruccions necessàries que requerisca el desenvolupament i aplicació d'aquest decret i se li autoritza per a la modificació dels annexos V a XX.

Segona. Calendari d'implantació

El calendari d'aplicació del que estableix aquest Decret és el següent:

L'any acadèmic 2022-2023 s'ha d'implantar la nova ordenació dels ensenyaments d'Educació Secundària Obligatoria als cursos 1r i 3r.

L'any acadèmic 2023-2024 s'ha d'implantar la nova ordenació dels ensenyaments d'Educació Secundària Obligatoria als cursos 2n i 4t.

Tercera. Entrada en vigor

Aquest decret entrarà en vigor l'endemà de ser publicat en el *Diari Oficial de la Generalitat Valenciana*

ANNEXOS

Annex I. Competències clau

Annex II. Perfil d'eixida

Annex III. Currículum de les matèries comunes i d'opció d'Educació Secundària Obligatoria

Annex IV. Currículum de les matèries optatives d'Educació Secundària Obligatoria

Annex V. Distribució de les hores lectives de l'Educació Secundària Obligatoria

Annex VI. Distribució de les hores lectives dels Programes de Diversificació Curricular

Annex VII. Informe d'adequació per a la incorporació al Programa de Diversificació Curricular de 3r curs de l'ESO

Annex VIII. Informe d'adequació per a la incorporació al Programa de Diversificació Curricular de 4t curs de l'ESO

Annex IX. Informe d'adequació per a la incorporació al Programa d'Aula Compartida

Annex X. Informe d'avaluació

Annex XI. Certificació oficial de nivell d'adquisició de competències de l'Educació Secundària Obligatoria

Annex XII. Actes d'avaluació

Annex XIII. Expedient acadèmic

Annex XIV. Historial acadèmic

Annex XV. Consell orientador per a l'alumnat de 2n curs de l'etapa d'Educació Secundària Obligatòria

Annex XVI. Consell orientador per a l'alumnat de 4t curs o que conclou la seua escolarització en l'etapa d'Educació Secundària Obligatòria

Annex XVII. Consell orientador per a l'alumnat de 3r curs de l'etapa d'Educació Secundària Obligatòria per a la incorporació a un Cicle Formatiu de Grau Bàsic

Annex XVIII. Informe personal per trasllat

Annex XIX. Actes d'avaluació final del 1r i 2n nivell del cicle II

Annex XX. Certificat d'obtenció del títol de Graduat/da en Educació Secundària Obligatòria

ESBORRANY